

Mutlu Yıllar

2016

YUMURTA

HABER
BÜLTENİ

YUMURTA ÜRETİCİLERİ
MERKEZ BİRLİĞİ

www.yum-bir.org • www.kirankazanir.org • www.facebook.com/Gunde1Yumurta

Ocak 2016

Sayı: 30

Bakan Çelik, Hayvancılık sektörü temsilcileriyle buluştu

➔ Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı görevini üstlenen Faruk Çelik, 8 Aralık 2015 tarihinde hayvancılık sektörü temsilcileriyle biraraya geldi. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nda düzenlenen toplantıya Bakan Faruk Çelik'in yanı sıra, Bakanlık bürokratları ve Yum-Bir'inde içinde olduğu diğer hayvancılık sektörünün temsilcileri katıldı. 3▶

ULUSLARARASI YUMURTA KOMİSYONU (IEC) BAŞKANI BEN DELLAERT:

Yumurta, bizler için bir altın madeni

➔ Ben Dellaert, iki yıllık bir dönem için Uluslararası Yumurta Komisyonu'na (IEC) başkan olarak seçilmiş bulunuyor. Dellaert, yumurtaya bakış açısını şu sözlerle ortaya koyuyor: "Yumurta, bizler için bir altın madeni. Tek yapmamız gereken, yumurtadan daha da fazla yararlanmak." 5▶

YUM-BİR'DEN BAKAN ÇELİK'E

YUMURTA SEKTÖRÜ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ RAPORU

4▶

Meşveret Olmadan Asla!

Dr. HÜSEYİN SUNGUR

6▶

Yumurtanın tek muadili anne sütü

➔ En kaliteli protein yumurtada... Protein depoları arasında en ucuzu, üstelik tek muadili; anne sütü...

9▶

Yrd. Doç. Dr. Dilek Ongan

KANATLI SAĞLIĞI

KANATLARIMIZIN

ALTINDA

Yenilikçi ve yaratıcı ürün portföyümüzle kanatlı üreticisinin yanındayız.

✓ **Monovalent İnaktif Viral Aşılar**

Nectiv

Newcastle Hastalığı (VH Clone suşu)

✓ **Multivalent İnaktif Viral Aşılar**

E.D.S+N.D.V+I.B

Egg Drop Sendrom (127 suşu),
Newcastle Hastalığı (VH Clone suşu),
Enfeksiyöz Bronşitis (M-41 suşu)

Gumbin® VP2

Newcastle Hastalığı (VH Clone suşu),
Gumboro Hastalığı (Sub-unit VP2 proteini)

✓ **İnaktif Bakteriyel Aşılar**

Cholerin Triple

Pasteurella multocida (1,3 ve 4 serotipleri)

SalmAbic®

Salmonella enteritidis (B3 ve C8 faj tipleri),
Salmonella typhimurium (2 (4+) faj tipi)

Ornitin

Ornithobacterium rhinotracheale
(A,B ve C suşları)

Coryza

Avibacterium paragallinarum
(A (W, 221) ve C2 (Modesto) serotipleri)

✓ **Canlı Aşılar (Tablet formunda)**

TAbic® IBVAR206

Enfeksiyöz Bronşitis (Varyant 2 Ortadoğu saha suşu)

TAbic® V.H.

Newcastle Hastalığı (VH Clone suşu)

TAbic® M.B.

Gumboro Hastalığı (MB suşu)

✓ **Canlı Aşılar (Vakumlu şişeler içinde)**

M.B.

Gumboro Hastalığı (MB suşu)

Lasota

Newcastle Hastalığı (Lasota suşu)

B1

Newcastle Hastalığı (Hitchner B1 suşu)

Marek's HVT

Marek Hastalığı (HVT FC-126 suşu)

H-120

Enfeksiyöz Bronşitis (Massachusetts H-120 suşu)

V.H.+H-120

Newcastle Hastalığı (VH Clone suşu),
Enfeksiyöz Bronşitis (Massachusetts H-120 suşu)

✓ **Sub-unit Koksidiyozis Aşısı**

CoxAbic®

Eimeria parazitlerinden elde edilen koksidiyal antijen

BAKAN ÇELİK, HAYVANCILIK SEKTÖR TEMSİLCİLERİYLE BULUŞTU

➔ Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı görevini üstlenen Faruk Çelik, 8 Aralık 2015 tarihinde hayvancılık sektörü temsilcileriyle biraraya geldi. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nda düzenlenen toplantıya Bakan Faruk Çelik'in yanı sıra, Bakanlık bürokratları ve Yum-Bir'inde içinde olduğu diğer hayvancılık sektörünün temsilcileri katıldı.

Konuşmasına, "Gıdanın hayatımız için ne ifade ettiğini söylememize gerek yok. Hepinizin ellerine, yüreğine sağlık" diyerek başlayan Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Çelik, Türkiye'de hayat standardının yükselmesi, nüfus artışı ve turizmin gelişmesinden dolayı hayvansal ürünlerin daha bir önem kazandığını vurguladı. Bakanlığının ilk günlerinde, stratejik öneme sahip hayvancılık sektörü ile buluşmayı istediğini belirten Çelik, şöyle devam etti: "Sizleri dinleyeceğiz ama dinlemekle de kalmayacağız. Bürokrat arkadaşlarımdan brifingleri aldık ama arazide ne var ne yok, esas mesele budur. Yapacağımız değerlendirmelerde müdahale edilecek alanlar neler, bunlar üzerinde duracağız."

Bugün ülkemizde hayvancılık geçmişe göre daha iyi bir noktada. 14 milyon 731 bin büyükbaş hayvanımız, 44 milyon 600 bin küçükbaş hayvanımız, 300 milyon kanatlımız, 7 milyon arı kovanımız var. 1 milyon ton kırmızı et, 1 milyon 900 bin ton kanatlı, 18,5 milyon ton süt, 104 bin ton bal ve 17 milyar yumurta üretimine ulaşıldı. Kanatlı sektöründe, ihracatla büyüme dönemine girmiş bulunuyoruz. Süt ve süt ürünlerinde ise ihracata dönük bir yönümüz söz konusu ama kat etmemiz gereken bazı mesafeler var. Kırmızı ette ise mevsimsel daralmalar ve bu dönemlerde meydana gelen fiyat dalgalanmalarıyla karşı kar-

BAKAN ÇELİK: "Bugün ülkemizde hayvancılık geçmişe göre daha iyi bir noktada. 14 milyon 731 bin büyükbaş hayvanımız, 44 milyon 600 bin küçükbaş hayvanımız, 300 milyon kanatlımız, 7 milyon arı kovanımız var. 1 milyon ton kırmızı et, 1 milyon 900 bin ton kanatlı, 18,5 milyon ton süt, 104 bin ton bal ve 17 milyar yumurta üretimine ulaşıldı."

şıya olduğumuzu tespit ettik.

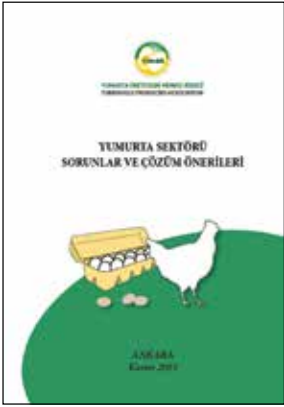
Önümüzde sorun olarak ortaya çıkan bazı başlıklar bulunuyor. İşletme ölçeklerinde, örneğin büyükbaşta 1-9 baş arasındaki işletmelerin oranının yüzde 75 olduğu dikkat çekiyor. Ürün maliyeti ve bunun piyasadaki yansıması, üretici ve tüketici arasındaki ürün bedellerinin farklılığı sorun oluşturuyor. Hayvancılık alanında çok yaygın destekler var. Bu destekler için nerede, nasıl, ne kadar konusunun bir kez daha kafamızda netleşmesi gerekiyor. Yetiştirici mi, kesici mi, destek oranları nasıl ele alınmalı? Verimlilik, hayvan hastalıkları ile mücadele konuları ele alınmalı. Mera ve yaylaların kullanımı konusu öteden beri TBMM'de de hep tartışma konusu olmuş ana-

konulardan bir tanesi. Hayvancılık işletmelerinin belli standartlara kavuşturulması ve atık yönetimi konusu da bir başlık. Bunun gibi birçok konu önümüzde sizlerin değerlendirmesini bekliyor."

Bakan Çelik ile görüşmeye Yum-Bir adına Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Konya ve Genel Sekreter Hüseyin Sungur katıldı. Toplantıda söz alan Konya, Yum-Bir'in kuruluşundan bu yana yaptığı faaliyetlerden söz ederek; 5200 sayılı yasanın güncellenmesini, salma tavukçuluk adıyla yaygınlaşan kayıt dışı tavukçuluğun önlenmesini ve yumurtanın üzerine yumurtalama tarihi yazılmasının iptal edilmesini söyleyerek, yumurta sektörünün sorunları ve çözüm önerilerini içeren sektör raporunu Bakan Çelik'e sundu.

YUMURTA SEKTÖRÜ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

➔ **Hayvancılık Sektör Toplantısı'nda söz alan YUM-BİR Başkanı Hasan Konya, Yum-Bir'in kuruluşundan bu yana yaptığı faaliyetlerden söz ederek; 5200 sayılı yasanın güncellenmesini, salma tavukçuluk adıyla yaygınlaşan kayıt dışı tavukçuluğun önelenmesini ve yumurtanın üzerine yumurtalama tarihi yazılmasının iptal edilmesini söyleyerek, yumurta sektörünün sorunları ve çözüm önerilerini içeren sektör raporunu Bakan Çelik'e sundu.**

Türkiye'de ticari tavukçuluk faaliyetleri 1970'li yıllardan sonra gelişmeye başlamış, ancak bugünkü modern, dünya ile rekabet edebilir ve sürdürülebilir üretim yapısına 1990'lı yıllardan sonra kavuşmuştur.

Türkiye, üretim alt yapısını sürekli geliştirerek ve kalitesini yükselterek dünya yumurta üretiminde önemli bir konuma sahiptir. Sürdürülebilir bir yapıya sahip Türk yumurta sektörü hem kendi insanının hayvansal protein ihtiyacını karşılamakta, hem de birçok ülkeye yaptığı ihracat ile insanlığın beslenmesine katkı sunmaktadır. Öte yandan yumurta üreticileri kendilerinin hak ve menfaatlerini koruyan ve Türk kanatlı sektörüne öncülük eden hem yerel hem de ulusal düzeyde giderek güçlenen bir üretici örgütüne sahiptir.

Dünyada hayvancılığın tüm üretim dallarında bir endüstrileşme süreci yaşanırken, Türkiye'de sadece kanatlı sektörü bu gelişime ayak uydurabilmiş, hayvancılık sektörünün diğer dallarına göre daha hızlı bir gelişim göstermiştir.

Tavukçuluk üretimden tüketime değişik alanları ilgilendiren bir endüstri koludur. Genetik, ıslah, yem üretimi, aşı ve ilaç kullanımı, pazarlama ve yetiştirme teknikleri sektörün iç içe olduğu konulardır.

Türkiye'de tavukçuluk her bölgede yapılmakla birlikte Marmara, Ege ve İç Anadolu bölgesinde özellikle Ankara, Afyonkarahisar, Balıkesir, Konya, Karaman, Kayseri, Çorum, İzmir illerinde yoğunluk arz etmektedir.

2014 yılı verilerine göre ülkemizde kayıtlı 1046 ticari yumurta işletmesi, 3141 kümes bulunmaktadır. Dünya yumurta üretiminde 10-11. sıralarda bulunan ülkemiz 2014 yılında 17,6 milyar adet yumurta üretimi ve 400 milyon Doları

aşan ihracat gerçekleştirmiştir. Türkiye yumurta üretimi 2006-2014 yılları arası %109 büyümüş ve kişi başı üretim 226, tüketim ise 194 adet olarak gerçekleşmiştir.

SORUNLAR

Sektörle ilgili bu kısa değerlendirmeden sonra sorunlarını kısaca şu başlıklar altında toplayabiliriz:

- 1 Üretici Birliklerinin yeterince güçlü ve etkin olamaması, 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Yasasının yetersizliği.
- 2 Yumurta pazarlama ağının zayıflığı nedeniyle oluşan üretici/tüketici fiyat farkı ve olumsuz etkilenen tüketim.
- 3 Salgın hastalıkların oluşturduğu ekonomik kayıplar ve ihbarı mecburi hastalıkların tarım sigortası kapsamı dışında tutulması.
- 4 Tavuk gübresinin değerlendirmesine dönük alt yapı yetersizliği ve gübrelerin oluşturduğu çevre kirliliği.
- 5 Üretim maliyetlerinin yüksekliği, damızlık, yem ham maddeleri, aşı ve ilaçta dışa bağımlılık.
- 6 Damızlık ve kuluçka işletmelerinin etrafındaki diğer yapıların oluşturduğu biyogüvenlik riski.
- 7 Yumurtanın tüketimin artırılmasına dönük ulusal düzeyde bilimsel ve planlı kampanyaların yetersizliği.
- 8 Yetkisiz kişilerin gıdalara ve yumurtaya dönük kamuoyunda yarattığı olumsuz algı ve önu alınamayan bilgi kirliliği.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- 1 Üretici Birliklerinin üreticiler üzerinde etkinliğini sağlamak için 5200 sayılı yasa ile yeni düzenlemelerin yapılması, Birliklere yaptırım gücü sağlanması, tarım politikalarının belirlenmesi ve uygulanması aşamasında aktif katılımının sağlanması.
- 2 Birliklerin cazip hale getirilmesi için, Birliklere üye üreticilere kredi kullanımında, tarımsal ve ihracat desteklerinde ve TMO'nun hammadde temininde pozitif ayrımcılık sağlanması.
- 3 Üretim kapasite artışlarının, yumurta tüketimi ve ihracat miktarlarına paralel bir seyir izlemesi ve arz fazlası oluşmaması için üretim planlaması yapılması. Üretim planlaması yapılırken yumurta sektörünün geliştiği ülkelerdeki modellerin incelenerek benzer planlamaların uygulanması yurt dışı damızlık girişlerinin bu planlamaya paralel hale getirilmesi, başka bir deyişle yeni üretim tesislerinin kurulmasının kontrollü olması.

4 Üretim planlamasının yapılabilmesi için kanatlı işletmelerinin Bakanlık tarafından ruhsatlandırılması aşamasında birliklerden görüş alınması.

5 İşletmelerde biyogüvenlik tedbirlerinin en üst düzeyde uygulanması için bilinçlendirme çalışmalarının yapılması ve denetimlerin etkin hale getirilmesi.

6 Biyogüvenlik talimatının etkin uygulanması, mezbaha dışına çıkma tavuk satışının, kanatlı nakil araçlarının kayıt altına alınması için İl ve İlçe Müdürlüklerinin gerekli hassasiyeti göstermesi.

7 Kanatlı sağlığı ve gıda güvenliği açısından önem arz eden önemli girdilerimizden olan aşı, ilaç ve yem güvenliğinin sağlanması.

8 İhbarı mecburi ve ihracat kısıtlamalarına neden olan hastalıklar ile etkin mücadele edilerek ülke düzeyinde arılığın sağlanmasına ve salgın hastalıkların tarım sigortası kapsamına alınması.

9 Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliği ve Yumurta Tebliği hükümlerine aykırı bir biçimde yapılan tüketiciyi yanıltan satışların engellenmesi.

10 Yumurta Tebliği'nde değişiklik yapılarak yumurtanın üzerine gıda güvenliğine hiçbir katkısı olmayan yumurtlama tarihinin yazılması uygulamasına son verilmesi ve yumurtaların üzerine işletme numarasına ilave olarak yetiştirme kodunun yazılması.

11 Üretim kapasite artışlarının, yumurta tüketimi ve ihracat miktarlarına paralel bir seyir izlemesi ve arz fazlası oluşmaması için kamu-sektör işbirliğinde üretim planlaması yapılması.

12 Yumurta dış pazarının istikrarlı hale getirilmesi ve yeni pazar bulmada sektöre yardımcı olunması, ihracata verilen desteklerin artırılması.

13 Tavuk dışkılarının ve kümes atıklarının enerji ya da gübre üretiminde kullanıma imkânlarının geliştirilmesi, gerekli desteklerin sağlanması. Bu konuda yerel yönetimlere sorumluluk verilmesi.

14 Yıl sonunda yasaklanması düşünülen ren-dering ürünlerinin (işlenmiş mezbaha ürünleri) kanatlı yemlerinde kullanımına getirilen yasaklamanın iptal edilmesi.

15 Yumurta sektörüne verilecek teşvik ve desteklerin kapasite artışlarına değil, modernizasyon, gübre işleme, güneş ve rüzgâr enerjisinden yararlanma, paketleme yatırımlarına yönlendirilmesi.

16 Yumurtaya ve diğer gıdalara dönük yanlış beyanlara karşı Bakanlığın hukuki tedbirler alması.

ULUSLARARASI YUMURTA KOMİSYONU (IEC) BAŞKANI BEN DELLAERT:

Yumurta, bizler için bir altın madeni

➔ **Ben Dellaert, iki yıllık bir dönem için Uluslararası Yumurta Komisyonu'na (IEC) başkan olarak seçilmiş bulunuyor. Yeni görevi, onu dünya genelinde yumurta üreticilerinin ve işleyicilerinin önderi yaptı. Dellaert, yumurtaya bakış açısını şu sözlerle ortaya koyuyor: "Yumurta, bizler için bir altın madeni. Tek yapmamız gereken, yumurtadan daha da fazla yararlanmak."**

Ben Dellaert, yakın zamanda Berlin'de düzenlenen IEC Küresel Önderlik Konferansı'nda başkanlık görevini Meksikalı Cesar de Anda'dan gururla devraldı. Yeni görevine başlamadan önce, Dellaert, IEC'de bir süre Başkan Yardımcısı olarak görev yapmış ve Komisyon bünyesinde Genel Üye olarak da yer almıştı. "Katıldığım ilk IEC konferansını çok iyi hatırlıyorum. Bu ilk konferansa, o dönem, Hollanda'nın Ürün Kurulu olan PPE'nin yumurta sektöründen sorumlu yöneticisi olarak 1999 yılında katılmıştım. O günden bu yana Komisyon daha da profesyonel bir kurum haline geldi. Bugün gelinen noktada, kimsenin IEC'yi göz ardı etmesi mümkün değil. En azından konu, yumurta ise."

❏ **Kuruluşun nasıl bir değişim geçirdiğini ve bunun uygulamada ne anlama geldiğini açıklayabilir misiniz?**

"Öncelikle, kuruluşun mevcut üyeleri, IEC'nin büyümesi için adeta birer misyoner gibi, üstün bir gayretle çalıştı. Halihazırda, kuruluşun 79 ülkeden 300'ü aşkın üyesi bulunuyor. Kuruluşun geçmişten bu yana Kuzey Amerika ve Avrupa'da güçlü bir temsiliyeti var; ancak son yıllarda Çin'de ve Latin Amerika'da da önemli bir büyüme sergiledik. Dünya Yumurta Kuruluşu'nun oluşturulmasından bu yana, IEC, tek ses halindeki alt kuruluşların bir şemsiye kuruluşu haline gelmiş durumda. Aslında, Dünya Yumurta Kuruluşu adı tek başına herşeyi anlatıyor: yumurta ile ilgili olan ne varsa temsil eden ve küresel düzeyde faaliyet gösteren bir kuruluş. Bünyesinde yumurta üreticilerini, üye ülke kuruluşlarını, araştırmacıları ve ilgili sanayi kollarını barındıran IEC'nin yanında, yumurta işleyicilerini bir araya getiren Uluslararası Yumurta İşleyicileri de bulunuyor. Diğer yandan, Uluslararası Yumurta Vakfı, gelişmekte olan ülkelerde yumurta üretimini ve tüketimini teşvik ederken, Yumurta Beslenme Konsorsiyumu ise, yumurtanın besleyici özellikleri ile ilgili bilgi toplamak ve paylaşmak suretiyle toplumda yumurta ile ilgili farkındalık oluşturulmasına katkıda bulunuyor. Dünya Yumurta Kuruluşu olarak, Birleşmiş Milletler/Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü (OIE) ve Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF) gibi önde gelen kuruluşlar ile diğer pek çok sivil toplum ve kamu kuruluşu için önemli bir ortak haline geldik."

❏ **Sözünü ettiğiniz bu kuruluşlarla işbirliğinde IEC nasıl bir katkı sunuyor?**

"Diğer kuruluşlar, öncelikle becerilerimiz ve teknik uzmanlığımızla ilgili bilgi edinmek istiyor. IEC bünyesinde Kuş Gribi Görev Gücü'nü oluşturarak, üyelerimiz ve üye ülkeler ile bilgi paylaşmayı amaçladık. Hollanda'nın, ülke olarak, kanatlı hastalıklarının izlenmesi, önlenmesi ve kontrolüne dair deneyimi burada diğer ülkelerle paylaşılıyor ve teknik destek hizmeti veriliyor. Hükümetler ve kuruluşlar, özellikle, hastalık çıkışında sınırların ticarete kapatılması gerekip gerekmediğini merak ediyor. Diğer yandan, Dünya Sağlık Örgütü ve FAO, ucuz hayvansal protein üretiyor olmamız ile çok yakından ilgileniyor. Sonuç olarak, gelişmekte olan ülkelerde yumurta tedarik zincirleri oluşturabilmek için gerekli finansmanı sağlıyoruz. Basitçe toparlamak gerekirse, kişilere yemeleri için balık vermiyoruz, onlara nasıl balık avlayacaklarını öğretiyoruz. Uygulamaya gelirse, Svaziland'da hayata geçirdiğimiz Canaan projesiyle bu yılın Aralık ayında yumurta üretilmeye başlanacak. Bu yumurtalar haşlanarak, okullara ve çocukların evlerine dağıtılacak. Kişi başı yıllık yumurta tüketiminin 0 veya 1 düzeyinde olduğu yerlerde, toplum yararına ve sektörün geleceği adına çalışmalar yapıyoruz. Bu projeler, FAO için de ayrı bir öneme sahip."

❏ **Yakın zamanda sürdürülebilir yumurta üretimi için de yeni bir girişimde bulundunuz. Bu gerekli miydi?**

"Doğrudur; yakın zamanda "Sürdürülebilir Yumurta Üretimi için Küresel Yuvarlak Masa" girişimini başlattım. Pek çok kişi, yumurta üretiminin son derece sürdürülebilir olduğunu söyleyecektir ki, kesinlikle haklılar. Yalnız kendimize şu soruyu sormalıyız: sürdürülebilir nitelikteki bu üretimi yeterince teşvik ediyor muyuz? Sürdürülebilir gıda üretiminden sorumlu WWF Başkan Yardımcısı Carlos Saviani ile görüşmemiz neticesinde, siğir eti sektöründeki

Ben Dellaert Kimdir?

Ben Dellaert, Hollanda'nın Kanatlı Eti ve Yumurta için Ürün Kurulu'nda (PPE) uzun yıllar genel sekreter olarak görev yaptı. PPE'nin dağılmasının ardından, ulusal kanatlı eti ve yumurta sektörlerini toplu olarak temsil eden Avined, Plummed ve Ovoned için genel sekreterlik görevini devraldı. Ovoned'deki görevi dolayısıyla, Uluslararası Yumurta Komisyonu ile çalışmaya başladı ve sözü edilen bu uluslararası kuruluşu geçtiğimiz Eylül ayında iki yıl süreliğine başkan olarak seçildi.

Ben Dellaert: "Çoğu kişi, yumurta üretiminin son derece sürdürülebilir olduğunu söyleyecektir ki, kesinlikle haklılar." [Fotoğraf: World Poultry]

örnekten yola çıkarak bir "yuvarlak masa" oluşturma planı yaptık. Üreticiden perakende satıcıya kadar yumurta tedarik zincirinde yer alan tüm paydaşlarla birlikte hayvan sağlığı, gıda güvenliği, hayvan refahı, çevre koruma ve ekonomi alanları için ölçütler belirlemeyi amaçlıyoruz. Belirlenecek bu ölçütlerin de olabildiğince sağlam olmasını hedefliyoruz. Bu amaca yönelik olarak bir uzlaşma sağlanması ve belirlenecek ölçütlerin de ölçülebilir olması gerekiyor. Halka ulaşmanın ve merakımızı halka daha iyi anlatmanın tek yolu, bu. Harikulade ve çok değerli bir ürünümüz var; ancak bu ürünü daha da harika kılmak için her zaman şansımız var."

❏ **Başkan olarak odaklandığınız diğer konular neler?**

"Üye sayımızı arttırmak ve özellikle gelişmekte olan ülkelere yeni üyeler edinmek benim için bir öncelik. Kuruluş olarak, özellikle Asya'ya ve Latin Amerika'ya, yumurta ve yumurta ürünleri üretimi ve pazarlaması alanlarında sunabileceğimiz hizmetleri göstermek istiyoruz. Bangkok ve Beijing'deki ofislerimizi daha etkin kılmak ve buradaki paydaşlarımıza, teknik konulara odaklanan bölgesel konferanslar yoluyla ulaşmak istiyoruz. Sonuçta, asıl önemli olan, güven oluşturabilmemiz ve ne yapabileceğimizi göstermemiz. İnsanlara, hâlihazırda mevcut üyelerimize sağladığımız gibi, nasıl bir katma değer sunabileceğimizi göstermek istiyorum. Konu ister kuş gribi, ister hastalık kontrolü, ister geleneksel barındırma sistemlerinden alternatif barındırma sistemlerine geçiş olsun, kuruluşumuz bünyesinde bu konularda deneyim sahibi ve bu deneyimlerini paylaşmaya hazır kişiler ve ülkeler her zaman olacaktır."

❏ **IEC tarafından yürütülen çalışmalar ile yumurtanın dünya genelinde ilgi odağı haline gelişi**

1964 yılında kurulan Uluslararası Yumurta Komisyonu (IEC), dünya genelinde yumurta üreticilerini ve işleyicilerini temsil ediyor ve onların sözcülüğünü yapıyor. Kuruluş, 79'dan fazla ülkeden 300'ü aşkın üst düzey yöneticiyi temsil ediyor. Bu bağlamda, IEC, küresel düzeyde faaliyet gösteren Dünya Sağlık Örgütü (WHO-insan sağlığı), Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü (OIE-hayvan sağlığı) ve Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO-tarım) gibi kuruluşların çalışmalarında, yumurta endüstrisinin sesi olma gibi çok önemli bir görevi yerine getiriyor. IEC, aynı zamanda, üyeleri arasında bilgi paylaşımını da sağlıyor. Kuruluşun merkez ofisi Londra'da yer alıyor ve Bangkok ile Beijing'de de ofisleri bulunuyor. Genel Müdür Julian Madely günlük işleri, Londra'dan yönetiyor. IEC, her iki yılda bir yeni bir başkan seçiyor. Dellaert'ten önce, kuruluşun yüzü olan başkan Meksikalı Cesar de Anda idi. Ondan önce ise, kuruluşun ilk kadın başkanı olan Amerikalı Joanne Ivy görev yapıyordu. Kuruluşun Dellaert'ten önceki son Hollandalı başkanı 1980'li yıllarda görev yapan Willem Enthoven idi. Kaynak: www.worldpoultry.net

Meşveret olmadan asla!..

Dr. HÜSEYİN SUNGUR

On yıldır Yum-Bir çatısı altında beraberiz ve yumurta bülteni 6 yaşına girdi. Yumurtanın üretimden tüketime yolculuğunda her yıl farklı şeyler yaşadık. Bazen hastalıklar canımızı sıktı, bazen fiyatlar. Bazen mevzuata takıldık, bazen kamunun bizi anlamadığından yakındık.

Bir taraftan **"günde 1 yumurta kıran kazanır"** dedik, diğer taraftan yumurtaya atılan iftiralara kırdı bizi. Ama biz üretmeye ve "bir olmaya" devam ettik. Az gittik, uz gittik. Bugünlere geldik. Peki, Yum-Bir'i bugünlere getiren neydi?

Her şeyden önce gönüllü olarak bir araya gelme, sektörün geleceğini beraber oluşturma, yardımlaşma ve tecrübelerimizi paylaşma arzumuz önemliydi. **Ama daha da önemlisi "danışma", "görüşüp anlaşma", "konuşup bir karara varma" anlamına gelen meşvereti (ortak akıl yürütme) terk etmemiş olmamızdır.**

Yum-Bir daha kuruluşundan hemen sonra, yönetim kurulu toplantılarını sadece yönetim kurulu üyeleri ile değil, tüm Birlik Başkanlarının katılımı ile yapma kararı almış ve toplantılarını bir istişareye dönüştürmüştür. Bununla da yetinmemiş bazı toplantılara kamu ve özel sektörden konuşmacılar çağırarak bilgilenmiştir.

Çünkü biliyorduk ki "iki bilgi bir bilgidir hayırlıdır". İstedik ki, sektörün sorunlarını ortak akıl ile çözelim, çok kişinin akıl kapasitesini ve düşünce gücünü birleştirelim. Yum-Bir'de bir meşveret kültürü oluşsun.

Danışıp görüşmeden hareket etmedik, kişisel görüş ve kararlardan uzak durduk. Nihayetinde tüm üyelerimiz yumurta üreticisi ve birbiri ile rekabet ediyor. Zaman zaman farklı bakış açılarının olması ve çıkar çatışmalarının yaşanması muhtemeldir.

Buna rağmen Yum-Bir herkesi sektörün ortak menfaatlerinde buluşturmayı başarmış, karar ve eylemlerinde bunu esas almış, yönlendirmelere hep kapalı kalmıştır. Bundan sonra da **Yum-Bir sadece kendi üyelerinin görüş ve değerlendirmelerine göre hareket edecek ve yumurta üreticilerinin bir kalesi olarak kalacaktır.**

Meşveret olmadan asla!

2015 YILINA GENEL BAKIŞ

Bir 365 günü daha bitirdik ve yeni bir yıla girdik. Yeni yıl bir zaman hesaplamasından ibaret değildir. Aynı zamanda hepimiz için dünün muhasebesini yapma ve geleceği kurgulamak için bir fırsattır.

Yumurta üreticileri olarak sıkıntılı bir yıl geçirdik. Daha önce ülkemizde olmayan İLT hastalığı illeti ile tanıştık. Birçok işletme bu hastalıktan muzdarip oldu.

On yıl sonra ülkemizin kapısını çalan kuş gribi bizleri tedirgin etti. Hastalık 2-3 ay gibi bir sürede kontrol altına alındı ise de kayıplarımız büyük oldu. 12 milyon civarında tavuk ya itlaf edildi ya hastalıktan öldü. Doğal olarak hastalığın görüldüğü aylarda yumurta üretiminde düşüş yaşandı. Boşalan kümeslerin yeniden üretime geçmesi zaman aldı.

TÜİK verilerine göre yılın ilk çeyreğinde yumurta üretimi bir önceki yıla göre yaklaşık % 3,7 oranında artmış ise de mayıs ayından itibaren kuş gribinin etkisiyle üretim düşmüştür. Yılın son çeyreğinde üretimde artışlar başlamış ise de yıllık yumurta üretiminde bir artış söz konusu olmamıştır. Öte yandan ihracatımız tutar olarak % 30 civarında azalmıştır.

Yumurta yem paritesine baktığımızda ise önemli bir olumsuzluk görülmemektedir. 2014 yılında 4,52 adet yumurta ile 1 kg yem alınabilirken, 2015 yılında parite hemen hemen aynı kalmıştır. Yumurta ve yem fiyatlarının değerlendirmesini yapacak olursak yem fiyatları bir önceki yıla göre % 8,2 oranında artarken yumurta fiyatları % 7 oranında artmıştır.

Bütün bu olumsuzluklara rağmen üretim sürdü, ihracat yeniden başladı. Başarılı bir yumurta zirvesi gerçekleştirdik. Gaziantep'te güçlü bir birlik kuruldu, Yum-Bir'e yeni katılımlar oldu. Bu yıl en önemli gelişmesi ise Bakanlığın bir Biyogüvenlik talimatı yayınlamış olmasıdır. Bu talimatın etkin uygulanması yumurta tavukçuluğunun en zayıf halkası olan biyogüvenlik zaafının giderilmesini sağlayacaktır.

Sektör olarak gelecekte de başka olumsuzlar ile karşılaşmamız muhtemeldir. Önemli olan krizleri doğru yönetebilecek güçte olmak ve örgütlü kalmaktır. Üreticilere düşen ise on yıldır olduğu gibi gündemin gerisine düşmeden, sektöre hizmet eden kendi kurdukları Birliklerine sahip çıkmaktır.

Birlikteliğin bereketi sizinle olsun.

Bakan Çelik "7. Tarım ve İnsan Fotoğraf Yarışması"nın ödülleri verdi

➔ Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik, küresel, bölgesel ve bireysel anlamdaki huzursuzlukların nedeninin "özden kopuş" olduğunu belirterek, "Tarım ve İnsan Fotoğraf Yarışması bize özümüzü hatırlatıyor" dedi.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Mehmet Akif Ersoy Konferans Salonu'nda, Bakanlık ile Denizbank işbirliğinde gerçekleştirilen, "Toprak" tematik kategorili 7'nci Tarım ve İnsan Fotoğraf Yarışması Ödül Töreni gerçekleştirildi.

Törende konuşan Bakan Çelik, yarışma ve ödül törenlerinin tarıma ilişkin toplumsal farkındalığın oluşması bakımından son derece önemli olduğunun altını çizerek, kültürel etkinliklerin tarım ve insan arasında köprü oluşturduğunu söyledi.

İnsanın, "Dünya büyük bir insan, insan küçük bir dünya" diye tanımlandığını ifade eden Çelik, çimenden, sudan, hayvanlar aleminde, ağaçtan kopan insanın mutlu olamayacağını günümüz insanında gördüğünü dile getirdi.

Çelik, küresel, bölgesel ve bireysel anlamda huzursuzluklar olduğunu savunarak, "Nedenini 'özden kopuş, özden ayrılış' diye düşünüyorum. Tarım ve İnsan Fotoğraf Yarışması bize özümüzü hatırlatıyor" değerlendirmesinde bulundu.

Şehirlerin betonlaşmasının kalplerin de taşlaşmasını beraberinde getirdiğini ifade eden Çelik, şöyle konuştu: "Taşlaşan kalplerin ne gibi sorunlar çıkardığını bugün hep beraber izliyoruz. Kendisini tedavi eden doktora, hemşireyi darp eden, onu öldüren bir anlayış olabilir mi? Kadına el uzatan, kadını darp eden, kadını katleden bir anlayış medeniyetlerin beşiği olan bu coğrafyada düşünülebilir mi? Maalesef bunları acı bir şekilde görüyoruz. Çünkü fiziki anlamda kaybedilen birçok değerler ister istemez insan yaşantısının her türüne sirayet etmektedir. Tarımı yalnız karın doyurmak ve ekonomi alanı olarak görmenin doğru olmadığını, bir bütün olarak baktığımızda aslında insanlığı bütününle tarımın kuşattığını ve bu kuşatma içerisinde insanın çok sağlıklı bir şekilde geleceği inşa edebileceğini hatırlatmış oluyorum. Dünün fotoğraflarına hayranlığımız devam ediyor, umarım bu dünyanın insanlarına hayranlığımıza dönüşmez ve insanlık konusunda geçmişin fotoğrafından nasibini alarak insanca yaşamak konusunda bu fotoğraflar bize yol gösterici olur temennisinde bulunuyorum."

"Tarım sektörüne desteğimizi sürdürüyoruz"

Denizbank Genel Müdürü Hakan Ateş de sektörde hayata geçirdikleri öncü çalışmalar ile çiftçilerin yüzde 72'sinin aklına ilk gelen iki bankadan biri olduklarını belirterek, "Müşterimiz olsun olmasın, tüm üreticilerin yüzde 24'ünün en beğendiği tarım bankası konumundayız" dedi.

Ateş, tarım sektörü için ellerini taşın altına koyarak çiftçilerin yanında olmaya çalıştıklarına dikkati çekerek, "Yaptığımız yatırımlarla liderlik bayrağını büyük bir gururla taşıdığımız tarım sektöründe 1 milyonu aşan müşterimiz, 5,5 milyar lirayı aşan tarım kredimiz ile üreticilerimize desteğimizi sürdürüyoruz" ifadelerini kullandı.

401 yarışmacı katıldı

Bu yıl yarışmaya 401 katılımcı bin 827 eserle katıldı. Devlet Sanatçısı Ozan Sağdıç, Fotoğraf Sanatçısı Mehmet Arslan Güven, Denizbank Kültür Sanat Danışmanı Perihan Yücel'den oluşan seçici kurulun değerlendirmeye aldığı 739 eserden 156 eser sergileme ve albüm çalışması için seçilirken, 17 eser ödüle layık görüldü.

Genel kategoride birincilik ödülü 3 bin 500 lira Ali Haydar Ceylan ve Ali Mermertaş'a, ikincilik ödülü 3 bin lira Ahmet Fatih Sönmez ve Alp Yetimoğlu'na ve üçüncülük ödülü olan 2 bin 500 lira ise Batuhan Beceren ve Ekrem Şahin'e verildi.

Dilek Erim de Denizbank Özel Ödülü almaya hak kazandı. Diğer kategorilerde ise bin ile 2 bin lira arasında değişen ödüller verildi.

Yumurta Kabuğu Rengi ve Hastalıklara Karşı Direnç Arasındaki İlişki

➔ **PLOS ONE ve Poultry Science dergilerinde yayımlanan araştırma sonuçlarına göre, Wageningen Üniversitesi araştırmacıları, yakın zamanda keşfedilen bir bağışıklık özelliği aracılığıyla yumurtacı tavuklarda hastalıklara karşı genel direncin güçlendirilebileceği ve dolayısıyla daha dayanıklı tavuklar yetiştirilebileceği sonucuna vardılar.**

Günümüzde dayanıklı yumurtacı tavuklara olan gereksinim daha da artmıştır. Wageningen Üniversitesi araştırmacılarının keşfettiği bağışıklık özelliği bakımından yapılan seleksiyonun, tavukların üretim özellikleri üzerindeki olumsuz etkileri asgari düzeyde iken, şaşırtıcı bir biçimde yumurta kabuğu rengi üzerine etkileri olabilir.

Kanatlı endüstrisi tarafından kullanılan günümüz barındırma sistemleri, çok büyük tavuk sürülerini kum altlık üzerinde barındırmak suretiyle hastalıkların yayılımını artırıyor. Dolayısıyla, günümüz barındırma koşulları, yumurtacı tavukların dayanıklı olmasını gerektiriyor. 2012 yılında, hayvan refahı koşulları gerekçesiyle, Avrupa Birliği'nde yumurtacı tavukların geleneksel kafes sistemlerinde barındırılması yasaklandı. Bu yasaklama sonrasında artık yumurtacı tavuklar, kum altlık üzerinde gruplar halinde barındırılıyor ve hayvanlara serbestçe hareket edebilecekleri bir alan sağlanıyor.

Kanatlı yetiştiriciliğine yönelik yeni tehditler

Ancak, bu yeni sistem, beraberinde kanatlı hayvan yetiştiriciliğine yönelik bazı tehditler de getiriyor. Nitekim yeni sistemde tavuklar, ya bulundukları sürüdeki hasta hayvanlar nedeniyle ya da daha kirli olan yetiştirme ortamı dolayısıyla daha kolay enfekte oluyor. Mevzuatın getirdiği katı kurallar ve antibiyotik kullanımına getirilen kısıtlamalar nedeniyle enfeksiyonların önlenmesi ve tedavi edilmesi ise daha da zorlaşıyor.

Bu nedenlerle, dayanıklı yumurtacı tavuklara olan gereksinim daha da artmış durumda. Dayanıklı tavuk ifadesiyle kasıt, değişken ve zorlu çevresel koşullar altında dahi yumurta üretim miktarını ve sağlığını koruyan tavuklar. Güçlendirilmiş genel hastalık direnci bakımından yapılacak bir yetiştirme, istenilen bu dayanıklı tavukları elde etmek için izlenecek strateji olabilir.

Doğal antikorlar

Antikorlar, basitçe, hasta hayvanların vücudunda bulunan ve hastalığa neden olan etkene saldıran proteinler olarak tanımlanabilir. Bu antikorlar, ancak hayvanlar hastalandıktan sonra vücutta üretilir. Öte yandan, doğal antikorlar (NAb), hastalık bulunmayan sağlıklı hayvanların vücudunda üretilen antikorlardır. Doğal antikorların varlığı, çiftlik hayvanlarında çok yakın bir zamanda keşfedildi. Bu antikorlar, vücuda hastalık etkeni girdiğinde ona tutunarak hastalık gelişimini önüyor ve hastalıklarla savaşıyor. Böylelikle, doğal antikorlar (NAb) hastalık etkeninin vücuttaki yayılımını önlediği gibi, hastalık etkeninin varlığını ifşa

ederek, bağışıklık sisteminin diğer bileşenlerini de harekete geçiriyor. Bu bağlamda, doğal antikorlar, bağışıklık sisteminin asli bir unsurunu oluşturuyor.

Bugüne kadar yapılan çalışmalar umut vadeden sonuçlar ortaya koydu. Yüksek düzeylerdeki doğal antikorlar, yumurtacı tavuklarda uzun yaşam süreleri ile ilişkili bulundu. Bu çerçevede, doğal antikorlar bakımından yapılacak seleksiyonun/yetiştirmenin genel hastalık direncini arttırmak için uygun bir strateji olabileceği değerlendiriliyor. Ancak, elbette ki, doğal antikorlar bakımından yapılacak seleksiyonun üretim oranlarında azalmaya neden olmaması gerekiyor.

Hastalıklara direnç yönüyle yetiştirme

Arttırılmış genel hastalık direnci için yapılacak seleksiyonun sunduğu potansiyeli belirlemek üzere, araştırmacılar yaklaşık 3700 safkan ISA ırkı yumurtacı tavuğun doğal antikor (NAb) düzeylerini ölçmüş bulunuyor. Bu araştırmalarda, hayvanların toplam NAb düzeyleri ve farklı antikor formları için NAb düzeyleri belirlenmiş bulunuyor. Buna göre, toplam NAb düzeyleri için kalıtsallık değeri 0.12 olarak belirlenmişken, farklı NAb formları için

kalıtsallık değerleri ise 0.07-0.14 aralığında saptanmıştır.

Öte yandan, farklı formlardaki antikorlar arasındaki ilişkiler de oldukça güçlü bulunmuştur. Bu çalışmalarda yer alan araştırmacı Tom Berghof'un ifadesiyle: "Elde ettiğimiz sonuçlara göre, doğal antikor (NAb) düzeyleri bakımından seleksiyonun genetik potansiyeli var. Ayrıca, aynı anda farklı formlardaki doğal antikorlar için seleksiyon yapma olanağı da bulunuyor; zira farklı formlardaki bu antikorların temel olarak aynı genler tarafından kodlandığı tespit edildi."

Üretim oranları üzerine etkiler

Bağışıklık özellikleriyle üretim özellikleri arasındaki ilişki, çeşitli hayvan türlerinde araştırılmış

ve ortaya konmuş olup, yayımlanmış veriler çoğunlukla bu özelliklerin birbiriyle olumsuz bir etkileşim içerisinde olduğuna işaret etmektedir. Bu sonuçlar, aynı zamanda, bağışıklık için harcanan enerjinin sözcüğü büyüme gibi bir diğer amaç için kullanılmayacağını öne süren "kaynak tahsis teorisi" ile de uyumludur. Şimdiye kadar yapılan çalışmalarda, doğal antikorlar (NAb) ile üretim özellikleri arasındaki ilişki yaklaşık 2400 tavukta araştırılmıştır.

Doğal antikorlardan farklı olarak, üretim özelliklerinin pek çoğunun aynı genler tarafından belirlenmediği saptanmıştır. Ayrıca, yumurta üretim randımanı ile bir NAb formu arasında, sınırlı düzeyde de olsa, negatif bir ilişki tespit edilmiştir. Berghof ve araştırmacı arkadaşları, doğal antikorlar bakımından yapılacak seleksiyonun üretim değerleri üzerinde bazı olumsuz etkiler gösterebileceğini, ancak bu olumsuz etkilerin sınırlı olacağını tahmin ediyor.

Yumurta kabuğu rengi

Çok şaşırtıcı bir şekilde, NAb formlarından biri, ana tavuğun yumurta kabuğu rengi ve kabuk kırılma direnci ile ilişkili bulunmuştur. Bu maternal etkilerle ilgili daha ayrıntılı veri elde etmek amacıyla ilave analizler yapılmıştır. Berghof bu konuda şu açıklamalarda bulunuyor: "Çalışmalarda elde ettiğimiz sonuçlar gösterdi ki, daha beyaz renkte kabuğa sahip yumurtalardan çıkan civcivlerde NAb düzeyleri daha yüksekti. Kırılmaya karşı daha dirençli kabuğa sahip yumurtalardan çıkan civcivlerde ise, NAb düzeyleri daha düşüktü. Dolayısıyla, yumurta kabuğu ve özellikle yumurta kabuğu rengi ile bağışıklık arasında bir ilişki olduğu anlaşıyor." Araştırmacılar halen bu ilişkiyi araştırıyor ve açıklığa kavuşturmaya çalışıyor. Bu tür bir ilişki tavuklar için ilk defa bildirilmiş bulunuyor.

Uygulamalar ve geleceğe yönelik planlar

Kanatlı hayvan yetiştiriciliğinde serbest dolaşimli barındırma sistemlerinin kullanımı, bulaşıcı hastalıkların yayılma riskini artırıyor. Bu nedenle, günümüzde daha dayanıklı yumurtacı tavuklara daha fazla ihtiyaç duyuluyor. Doğal antikorlar bakımından yapılacak bir seleksiyon, istenilen bu dayanıklı tavukları elde etmek için izlenecek bir strateji olabilir. Ancak, Berghof'un dikkat çektiği üzere: "Bu stratejinin ticari yetiştirme programları kapsamında kullanılabilmesi için öncelikle doğal antikorların düzeyini belirleyen genler ile ilgili daha fazla bilgi elde edilmesi gerekiyor."

"Küçük ölçekte de olsa, yumurtacı tavuklarda yüksek ve düşük NAb düzeyleri bakımından seleksiyon çalışmalarına başlamış bulunuyoruz. Böylelikle yüksek ve düşük NAb düzeyleri ile karakterize hatlar elde ettik. Elde ettiğimiz bu tavuk hatlarını gerçek yaşam koşullarında denemeye alarak, yüksek NAb düzeylerinin gerçekten de arttırılmış genel hastalık direnci sağlayıp sağlamadığını ve bu arada üretim özellikleri üzerindeki olumsuz etkilerinin de sınırlı olup olmadığını belirleyeceğiz."

Kaynak: Wageningen Üniversitesi

Yumurtanın tek muadili anne sütü

➔ **En kaliteli protein yumurtada... Yumurta fiyatları son günlerde artsa da, aslında protein depoları arasında en ucuzu, üstelik tek muadili; anne sütü...**

Marketlerde tanesinin fiyatı bir liraya kadar çıkan yumurtanın, protein kalitesi açısından eş değeri yok. Yumurtanın en önemli özelliği; içinde bulunan proteinden tam anlamıyla yararlanabilmemiz. Bu yüzden protein grupları içinde en yüksek besleyiciliğe sahip olan da yumurta...

Günde bir yumurta şart...

Protein grupları arasında en yüksek besleyiciliğe sahip olanın yumurta olduğunu söyleyen İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü Başkanı Yrd. Doç. Dilek Ongan, yetişkinler için de çocuklar için de günde bir tane yumurta tüketmenin sağlıklı olduğunu söyledi. Özellikle gelişme çağında olanlar için yumurtanın önemi daha büyük; çünkü yumurtanın içinde kalsiyum ve C vitamini dışındaki bütün besin öğeleri mevcut. Ancak sadece yumurta tüketmek doğru değil. Özellikle diyetlerde, yumurta ile birlikte kuru baklagiller de bulunmalı, balık ise unutulmamalı.

Akında protein, sarısında proteinle birlikte yağ var...

Özellikle çocukların yumurta tüketimini sağlarken en güç olanı; yumurtanın sarısını yedirmek... Oysa her ikisinin de ayrı ayrı faydası var ve uzmanların önerisi; yumurta akı ve sarısının birlikte tüketilmesi. Yrd. Doç. Dr. Dilek Ongan, yumurta akının tamamının proteinden oluştuğunu, sarısının ise hem protein, hem de tekli ve çoklu doymamış yağ asitleri içerdiğini söyledi.

Piştirme yöntemi önemli

İzmirliilerin en büyük damak zevklerinden biri de boyoz-yumurta... Her sabah büyük bir iştahla boyoz ile yumurtayı yerken, yumurtanın piştirme yöntemine de dikkat etmek gerekiyor. Yumurta bayat ya da fazla pişirilmişse, sarısının etrafında yeşil bir halka oluşacağını söyleyen Yrd. Doç. Dr. Ongan, en sağlıklı haşlama süresinin 8 dakika olduğunu ve yumurtanın ocaktan alındıktan sonra soğutma amacıyla suya tutulması gerektiğini ifade etti. Eğer yumurtanın sarısının etrafında yeşil halka oluşmuşsa, içindeki demir, kullanı-

maz hale geliyor.

Tazesi nasıl anlaşılır?

Yumurtanın tazesi ile bayatını, organik ile normalini ayırt etmek de ayrı bir uzmanlık alanı. Organik yumurta ile normal yumurta arasında besin değeri açısından henüz bir farklılığın tespit edilmediğini söyleyen Yrd. Doç. Dr. Ongan, yumurta bayatladıkça tepesindeki hava boşluğunun arttığını, kırılınca hemen dağıldığını ve kolaylıkla soyulabildiğini ekledi. Uzmanlara göre yumurta ocağa konulmadan hemen önce yıkanmalı, önceden yıkayarak buzdolabına yerleştirmek yanlış. Pazar ve marketlerde üzerine saman serpilmiş ve tavuk dışkısı bulaştırılmış yumurtaların "organik" adı altında satıldığını söyleyen Yrd. Doç. Dr. Ongan, gerekli resmi kurumların denetiminden geçmiş, ambalajlı ürünlerin tercih edilmesi gerektiğini söyledi.

Yumurtanın çoğu zarar!

Yumurtanın faydaları saymakla bitmiyor ama aşırıya da kaçmak gerekiyor. Çünkü yüksek protein almanın da zararı var. Yrd. Doç. Dr. Ongan, protein fazlasının karaciğer ve böbrekler için zararlı olduğunu tespitinde bulundu. Kahvaltıda tüketilen yumurta, doygunluğu çabuk oluşturup, tokluk hissi vermesi açısından önemli... Ancak yumurtadaki enerji düşük olduğu için sadece yumurta yiyip evden çıkmak doğru değil. Fazla protein alımı; idrarla kalsiyumun atılmasına neden olur, karaciğer ve böbreklerin üre yapma ve atma yükü artar. Bu da demek oluyor ki; proteine yüklenip yeterli karbonhidratı almazsanız, vücudunuzdaki proteinden kullanırsınız.

Kaynak: <http://haber.star.com.tr/guncel/oku/haber-1075684>

BİOGÜVENLİK İHLALLERİ:

Sanderson Çiftlikleri'nin veteriner hekimi üç değerli ders paylaşıyor

➔ ABD'de hâlihazırda ticari kanatlı sürülerini etkileyen yüksek patojen kuş gribi (HPAI) salgını göz önüne alındığında, kanatlı hayvan yetiştiricilerinin biyogüvenliğe hak ettiği önceliği ve önemi vermeleri gerektiği aşkırtır.

■ Yazan: Philip A. Stayer

Sanderson Çiftlikleri A.Ş.'nin
Kurum Veteriner Hekimi

Biyogüvenlik, bir hayvan popülasyonunda hastalık riskini azaltmak üzere uygulamaya konulan prosedürler olarak tanımlanabilir. En iyi risk, sıfır risktir. Ancak, hepimizin bildiği gibi, bir kanatlı işletmesinde gerçekleştirilen her etkinliğin az veya çok riski vardır. Bu nedenle, hedef, akılcıca önlemlerle riskleri elden geldiğince azaltmaktır. Bu da, sağlıklı sürülerle olası hastalık rezervuarları arasında bariyer oluşturacak işe yarar ve aynı zamanda yönetilebilir uygulamalar geliştirilmesini ve dolayısıyla yaratıcılığın kullanılmasını gerektirmektedir.

Yüksek patojen kuş gribi, buna iyi bir örnektir. Biliyoruz ki, su kuşları yüksek patojen kuş gribi (HPAI) etkenini taşımaktadır; dolayısıyla, bu hastalığı kanatlı işletmelerinden uzak tutmak için işletmelerdeki hayvanların yabancı su kuşları ve dışkılarıyla temasını önlememiz gerekir. Bu amaca hizmet etmek üzere, işletmede çalışan personelin su kuşlarını avlaması ve bu kuşlarla temas etmesi yasaklanmalıdır. Dökülmüş yemi temizlemek, çim ve otları biçmek ve kümeslerin yakınında su birikintilerinin oluşmasını önlemek suretiyle yabancı kuşları kümeslerden uzak tutulabilir. Alınabilecek diğer iki önlem ise, personelin kümese girmeden önce ayakkabılarının altını

dezenfekte etmesini ve kümes içerisine sokulan ekipmanın da dezenfeksiyonunu zorunlu kılmaktır.

Sanderson Çiftlikleri A.Ş. de dâhil olmak üzere, tüm ticari kanatlı işletmelerinde bir biyogüvenlik programı uygulanır ki, bu program, genellikle erişilebilir bir kaynaktan, sözgelimi Ulusal Kanatlı Hayvan Konseyi veya anaç hayvanların temin edildiği şirketlerden edinilir. Sanderson Çiftlikleri A.Ş.'de uygulanacak biyogüvenlik prosedürleri, sözleşmeli üreticilerle yapılan anlaşmalara ve diğer kurum belgelerine derç edilmiştir.

Kişilerin kümeslerde dizlerini açıkta bırakması dahi hastalık çıkışına neden oluyor

Bir diğer tipik örnek olarak, sürülerimizde çıkan ve 700 bini aşkın kanatlı hayvanın itlaflıyla sonuçlanan sporadik enfeksiyöz laringotrakeit enfeksiyonunu (ILT) verebiliriz. Hepimizin bildiği gibi, enfeksiyöz laringotrakeit, etkileri son derece yıkıcı olan bir hastalık. Üst solunum yollarında hasarla baş gösteren bu hastalık, çoğu zaman enfekte kanatlı hayvanların ölümüyle sonuçlanıyor. Bu hastalığın, kanatlı hayvan yetiştiriciliği yapılan her eyalette bildirimi zorunlu olduğundan, ILT, her yerde gözlenebilen solunum sistemi hastalıklarından daha fazla önem taşıyor. Sanderson Çiftlikleri A.Ş.'nin kümeslerinde doğrulanan her bir klinik ILT vakasında, yerinde gerçekleştirilen saha araştırmalarıyla hastalığın kaynağının bulunması ve uygun biyogüvenlik önlemlerinin alınması sağlanmıştır. "Aynı davranıştan farklı sonuçlar beklemek aptalıktır" özdeyişinden hareketle, akılcıca tedbirler almayı amaçlıyoruz.

2009 yılı öncesinde, etlik piliç kümesleri-

mizde çalışan personelimizin ayakkabılarına galoş geçirmesi yeterli kabul ediliyor ve ilave bir biyogüvenlik önlemi alınmıyordu. Öte yandan, en değerli varlığımız olan anaç sürüleriyle çalışan personel için daha katı kurallar uygulanıyordu. Kümeslere hastalık etkeni taşımalarını engellemek amacıyla, anaç sürüleriyle çalışan teknisyenlerin her zaman baştan ayağa örtünmeleri istenmiştir.

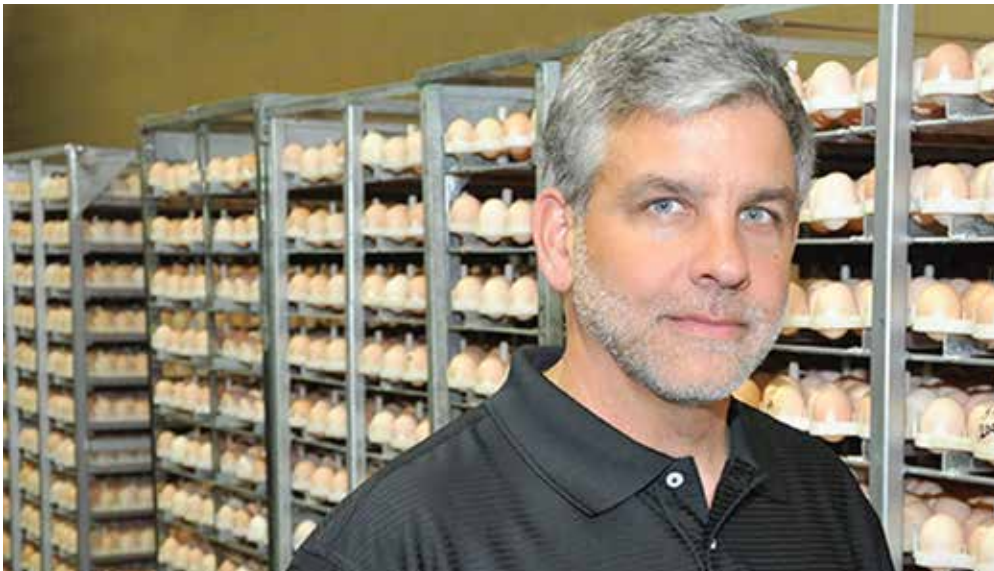
Alınan bu tedbirlere karşın, 2009 yılının baharında, doğu Teksas'taki uzak batı sürülerimizde ILT çıkışı tespit edildi. Yapılan araştırma sonucunda, veteriner hekimlerimiz, hastalığın, uygulanmakta olan biyogüvenlik programının basit bir ihlali sonucu bulaştığını saptadı. İlk vaka, işletmesinde şirketimize ait olmayan kanatlılar işleyen sözleşmeli bir üreticide çıktı. Geriye yönelik izlemede, hastalığın, Teksas eyaletinin Canton şehrinde düzenlenen bir satış gününde, Arkansas menşeli ve ILT hastalığına karşı aşılannmış etlik piliçlerin satışından kaynaklandığı ortaya çıktı. ILT ile enfekte köy tavuklarının izi, batıdaki anayollar üzerinden Waco'nun kuzeyine kadar sürüldü ve burada da pozitif sürüler tespit edildi. Araştırmamızın sonuçlarına göre, sözleşmeli üreticimiz, ILT ile enfekte bu sürülerden birine ait hayvanları işletmesinde işlemişti. İlk vakanın işletmesinde çıktığı bu üretici, yine şirketimizin sözleşmeli üreticileri olan yakınlarını ve dostlarını sıkça ziyaret ettiğinden, hastalığın yakınındaki diğer etlik piliç işletmelerine de yayılmasına neden olmuştu.

İlk hastalık çıkışından kısa bir süre sonra, hastalığın çıktığı işletmenin yaklaşık 25 km uzağındaki bir grup işletmede daha ILT çıkışı tespit edildi. ILT çıkışı tespit edilen bu iki bölge arasındaki tek bağlantı Sanderson Çiftlikleri için çalışan bir teknisyendi. Teknisyenle görüşmelerimiz ve hastalıktan etkilenen işletmelerde yaptığımız araştırmalar sonucunda, teknisyenin, hastalık etkenini bir yerden diğerine dizleriyle taşıdığı anlaşıldı. İlk vakanın çıktığı işletme ile ikinci gruptaki tüm işletmelerde, kümeslerin içerisinde hayvanların boyu hizasına yerleştirilmiş yedek termostatlar bulunuyordu. Bu termostatları kontrol edebilmesi için teknisyenin diz çökmesi gerekmişti.

Yaşadığımız bu ILT felaketi, bizlere, tıpkı anaç sürülerle çalışan personel gibi, etlik piliçlerle çalışan tüm personelin de temiz koryucu giysiler ve bone takması gerektiğini gösterdi.

Altlık taşıma işleminin enfeksiyöz laringotrakeit hastalığı (ILT) ile ilgisi

2011 yılı Ocak ayının sonunda, Missis-

sippi eyaletinin güneydoğusunda Sanderson Çiftlikleri'ni ve diğer bazı entegre çiftlikleri etkileyen bir ILT salgını yaşandı. Bu salgında, ilk vakamız, yakın zamanda el değiştirmiş eski bir işletmede tespit edildi. İşletmenin bir önceki sahibi, sözleşmeli bir gübre nakliyecisiydi ve çiftliklerden tarlalara gübre taşıyordu. Çiftliği bir başkasına satmasına karşın, mülkün yer aldığı arazinin sonundaki bir barakada depolanmış gübre halen ona aitti. Bu barakadaki gübreyi alabilmek için, eski sahibin, 3 ve 4 numaralı kümesler arasında araç kullanması gerekiyordu.

Eski sahibin gübre almak için barakaya geldiği sırada, yeni sahip de 3 numaralı kümeste gangrenli dermatit (GD) hastalığına karşı mücadele yürütüyor ve ölen hayvanları uzaklaştırmak için sık sık bu kümese geliyordu. Gangrenli dermatit çıkışından 10 gün sonra, aynı kümesteki hayvanlarda bu defa ILT tespit edildi. Bu olayda, yeni sahibin ILT virusunu, gübre nakliyecisi olan eski sahibin geçtiği yoldan alarak kümeslere taşıdığını ve zaten gangrenli dermatit nedeniyle sağlıklı bozulmuş olan sürülere bulaştırdığını tespit ettik.

O kış, daha erken bir dönemde, kuzey Alabama'da bir ILT salgını baş göstermişti. İşletmenin sahibi Alabama'dan Mississippi'ye gübre naklettiğini inkâr ettiyse de, Mississippi'de tespit edilen ILT virusunun genotipi Alabama virusunkine ile birebir aynı bulundu. Bu deneyimden sonra, Sanderson Çiftlikleri A.Ş., işletmelerde canlı hayvan bulunan dönemlerde işletme dışından gübre ekipmanı girişini yasakladı.

Sorun yaratan komşular

Geçtiğimiz yıl, 2014 ilkbaharında, ILT'nin geçmişten bu yana gözlemlendiği bölgenin doğusunda Kuzey Carolina'da ILT çıkışı tespit edildi. Bu salgından, üç etlik piliç işletmemiz

etkilendi. İlk vaka, mevcut biyogüvenlik uygulamalarının açık bir ihlali sonucu ortaya çıkmıştı. Ekipman bakımıyla ilgilenen bir personelimiz, iyilik olsun diye, işten eve giderken, tekerlekli sızdırmaz kapıların arızasına

HASTALIK ÇIKIŞI DURUMUNDA ATILMASI GEREKEN ADIMLAR

Sizlere kısaca sözünü ettiğim bu üç örnek de, biyogüvenliğin ne şekilde ele alınması gerektiğini açıkça ortaya koyuyor. Hastalık çıkışı durumunda ele alınması gereken "üretim epidemiyolojisi" konusunda kanatlı hayvan yetiştiricilerine yardımcı olacak altı temel adımı şu şekilde sıralayabilirim:

- 1 **Deneyimli bir kişinin, hastalıktan etkilenen her bir işletmeyi ziyaret etmesini ve bu işletmede çalışan tüm personelle gözlenen olaylar zinciriyle ilgili olarak görüşmesini sağlamayı.**
- 2 **Patojen hastalık etkeninin işletmeye ne şekilde girmiş olabileceğine dair akla yatkın bir senaryo oluşturmaya çalışın.**
- 3 **Yürütmekte olduğunuz biyogüvenlik uygulamalarındaki eksiklikleri ve ihlalleri tespit edin.**
- 4 **Tespit ettiğiniz biyogüvenlik açıklarını kapatın.**
- 5 **Uygun biyogüvenlik önlemlerinin alınmasını teminen, yöneticilerin ve veteriner hekimlerin gerekli incelemeleri yapmasını sağlayın.**
- 6 **Son olarak, edindiğiniz deneyimi başkalarıyla paylaşın ki, onlar da biyogüvenlikle ilgili olarak aynı hatalara düşmesin.**

dair raporları okumak üzere, ilk etkilenen işletmenin 2 numaralı kümesine uğramıştı. Teknisyenin aracında herhangi bir koruyucu malzeme; üreticide ise teknisyene giymesi için verebileceği yedek giysi yoktu. Onarımdan sorumlu teknisyenin kümese uğramasından tam on gün sonra, 2 numaralı küme tekerlekli sızdırmaz kapının yakınında bulunan hayvanlarda ILT tespit edildi.

Salgından etkilenen diğer iki işletmede hastalığın nedeni bu denli açık değildi. Ancak uzun yollardan ulaşılabilen bu iki işletme, diğer kanatlı işletmelerine yakın bir mesafede yer almıyordu. Bu işletmelerin ilk vakanın çıktığı işletme ile tek bağlantısı, aynı teknisyendi; ancak teknisyenin seyahat rotası diğer iki işletmedeki salgınların dağılımı ile örtüşmüyordu.

Daha ayrıntılı bir araştırma gösterdi ki, hastalık kaynağı, bölgede yola çıkan ulaşım araçlarının tekerleriydi. Aynı bölgedeki komşu bir entegre işletmede ILT ile enfekte sürüler bulunuyordu. Sanderson Çiftlikleri A.Ş.'ye ait araçlar, ILT enfeksiyonu gözlenen bu komşu işletmenin ölü hayvanları nakletmekte kullandığı araçlar ile aynı güzergâhı kullanıyordu.

Komşu işletmelerin tutumunu değiştirmenin mümkün olmayabileceğinden hareketle, veteriner hekimlerimiz işletmelerimizde alınan biyogüvenlik önlemlerini arttırdı. Halihazırda uygulanan biyogüvenlik programımıza göre, işletmelerimize giriş yapmadan önce taşıtların altının ve tekerlerinin dezenfekte edilmesi zorunlu. Ayrıca, teknisyenlerin araçlarına binmeden önce ayakkabılarının altını dezenfekte etmesi de zorunlu tutuluyor. Hastalık riski söz konusu olduğu zaman, aynı koşulu yetiştiriciler ve araçları için de zorunlu tutuyoruz.

Kaynak: <http://poultryhealthtoday.com/breaches-in-biosecurity-lessons-learned/>

Kuş Gribini Hafife Alma

BİYOĞÜVENLİK Tedbirlerini Al!

Biyogüvenlik ile

- Hastalıkların işletmelere girişi engellenir,
- Kanatlı sağlığı korunur
- Verim / kazanç artar.

**İşletmenin sınırlarını
ÇİT İLE KAPATIN,
GİRİŞLERİ SINIRLANDIRIN.**

**İşletmeye giren Araçları
temizleyin ve
DEZENFEKTE EDİN.**

**Kümeşe girmeden önce ve
kümeden çıktıktan sonra
ELLERİNİZİ YIKAYIN.**

**Kümes için AYRI EKİPMAN
VE KİYAFET KULLANIN.**

**Temizlik sırasında
MASKE KULLANIN.**

**Tüy ve atıkları YAKIN veya
KİREÇLEYEREK
DERİNE GÖMÜN.**

**Şüpheli durumları
VETERİNER HEKİME
BİLDİRİN.**

YUMURTA ÜRETİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİ
www.yum-bir.org

Antibiyotik devri bitti mi?

➔ 1940'lardan beri milyonlarca insanı tedavi eden antibiyotikler gücünü kaybetmek üzere. Etkisini yitirme hızı, yenilerinin geliştirilmesinden çok daha yüksek olan antibiyotiklere karşı gelişen küresel bir sorun haline geldi.

Mesude ERŞAN

Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'nun dün düzenlediği Akılcı Antibiyotik Kullanımı ve Farkındalık Sempozyumu'nda antibiyotik direncinin yeni bin yılın halk sağlığı sorunu olduğu öne sürüldü. Dünya Sağlık Örgütü Türkiye Ofisi Başkanı Dr. Pavel Ursu, bir zamanlar hayat kurtaran antibiyotiklerin artık işe yaramamaya başladığını söyledi. Antibiyotik direncinin sonuçlarının sık görülen enfeksiyonların tekrar ölümlere yol açmasından ibaret olmadığını belirten Dr. Ursu, "Etkili antibiyotikler olmadan yoğun bakım, organ nakli, kanser kemoterapisi, yeni doğan bebeklerin bakımı veya kalça ya da diz protezi ameliyatı gibi yaygın cerrahi işlemlerin uygulanmasının mümkün olamayacak" dedi. Türkiye'de yüksek düzeyde antibiyotik tüketildiğini belirten Dr. Ursu, "Bunu iyileştirmeye

yönelik çalışmaların yapılması gerekiyor. Hastaların yüzde 50'si antibiyotiği soğuk algınlığı ve gribe karşı kullanıyor. Halbuki antibiyotikler sadece hekimler reçete ettiğinde kullanılmalı" dedi.

Manavdan muz alır gibiyiz

Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu Türkiye'nin 42 ülke içinde antibiyotik direncinin en yüksek olduğu ülke olmasının "ayıp" olduğunu söyledi. "Manavdan bir kilo muz, marketten bir şişe süt al" der gibi eczanelerden antibiyotik sipariş edilmesinin yanlış olduğunu belirten Müezzinoğlu, doktorların da reçetelerini yazarken anne veya başka baskılara aldırılmaması gerektiğini vurguladı.

ANTİBİYOTİKLER:

✋ **Yalnızca bakteriler için etkili.** Virüsler kaynaklı enfeksiyonları tedavi edemez.

✋ **Ateş düşürmez.** Sadece uygun dozda kullanılan antibiyotik, hastalığın kaynağı olan enfeksiyonu ortadan kaldırdığı için ateş düşer.

✋ **Grip ve soğuk algınlığını atlatmaya yardımcı olmaz.** İkisi de çoğunlukla kendi kendine iyileşebilir.

✋ **Ağrıyı dindirmez.** Burun akıntısı, öksürüğü hafifletmez.

✋ **Grip ve soğuk algınlığının başkalarına geçişine engel olmaz.**

✋ **Doktor önermeden kullandığında etki göstermez.** Yaygın ve yanlış kullanıldığında hızla direnç gelişir.

✋ **Direnç geliştiğinde,** esas etki beklediğimiz bakterilerin neden olduğu enfeksiyonların tedavisinde etkili olamaz.

Direnç nasıl gelişiyor?

Antibiyotiklerin yanlış nedenle veya doğru olmayan biçimde kullanılması, bakterilerin sonraki tedavilere karşı direnç göstermesine neden olabiliyor. Bakteriler için antibiyotik direnci, bakterilerin herhangi bir antibiyotiğin varlığına rağmen üreyebilmesi ve enfeksiyon yapabilmesi demek. Bu yalnızca antibiyotiği uygun olmayan biçimde kullanan kişi açısından değil, sonradan dirençli bakteriye yakalanma riski bulunan herkes için tehlike oluşturuyor.

• 16-22 KASIM ARASI ANTİBİYOTİK FARKINDALIK HAFTASI İLAN EDİLDİ

Türk Klinik Mikrobiyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları Derneği'nce (KLİMİK), 18 Kasım Avrupa Antibiyotik Farkındalık Günü ve bu sene ilan edilen 16-22 Kasım Dünya Antibiyotik Farkındalık Haftası nedeniyle yapılan basın açıklamasında, gereksiz antibiyotik kullanımının antibiyotik direncini artırdığı, bazen basit enfeksiyonlardan bile hastanın kaybedildiği vurgulandı.

Kaynak: <http://www.hurriyet.com.tr/antibiyotik-devri-bitti-mi->

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu 2014-2020 IPARD Programı (IPARD II Dönemi)

BİRİNCİ BAŞVURU ÇAĞRI İLANI

Bu Program Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ilgili kuruluşu olan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu 18 Aralık 2015 tarihinde Birinci Başvuru İlanına çıkmış bulunmaktadır.

Başvuru kabulüne ilişkin bu çağrı, IPARD Programı 2014-2020 dönemi kapsamında yatırım yapmak isteyen işletmeler tarafından destek almak üzere yapılacak başvurular ile ilgilidir.

KIRSAL KALKINMA (IPARD) PROGRAMI DESTEK SAĞLANACAK ALANLAR

Kırsal kalkınma programı kapsamında finansal destek sağlanacak ana tedbirler Ülke Strateji Belgesi'nde aşağıdaki şekilde yer almaktadır:

- 1- Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar,
- 2- Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar,
- 3- Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve İş Geliştirme,
- 4- Yerel Kalkınma Stratejilerinin Uygulanması — LEADER Yaklaşımı
- 5- Tarım-Çevre, İklim ve Organik Tarım Tedbiri
- 6- Kırsal Alanda Kamu Altyapı Yatırımları

PROGRAMIN KAYNAĞI

Faydalanıcılara uygun harcamalar karşılığında sağlanacak olan mali desteğin kaynağı, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti Eş-finansmanından oluşturulan IPARD Programı Fonudur. Bu destek "Kamu Katkısı" olarak adlandırılmaktadır. Bu kamu katkısı, program çerçevesinde gerçekleştirilmiş yatırımlar için geri ödemesiz olarak kullanılacaktır.

DESTEKLENECEK TEDBİRLER VE DESTEK BÜTÇESİ

TEDBİR ADI	SEKTÖR KODU	SEKTÖR ADI	DESTEK ORANLARI	TOPLAM DESTEK BÜTÇESİ (AVRO)
Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar (101)	101-1	Süt Üreten Tarımsal İşletmeler	%60-70	32.156.234,14
	101-2	Kırmızı Et Üreten Tarımsal İşletmeler		53.026.129,03
	101-3	Kanatlı Eti Üreten Tarımsal İşletmeler		30.737.636,82
	101-4	Yumurta Üreten Tarımsal İşletmeler		
Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar (103)	103-1	Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	%50	28.697.583
	103-2	Kırmızı Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması		13.057.180
	103-3	Kanatlı Eti ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması		3.078.504
	103-4	Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması		15.886.732
	103-5	Meyve ve Sebze Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması		
Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve İş Geliştirme (302)	302-1	Bitkisel üretimin çeşitlendirilmesi ve bitkisel ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması	%65	9.439.200
	302-2	Arıcılık ve arı ürünlerinin üretimi, işlenmesi ve pazarlanması		5.244.000
	302-3	Zanaatçılık ve yerel ürün işletmeleri		15.732.000
	302-4	Kırsal turizm ve rekreasyon faaliyetleri		1.048.000
	302-5	Su ürünleri yetiştiriciliği		2.622.000
	302-6	Makine Parkları		18.354.000
	302-7	Yenilenebilir enerji yatırımları		

BAŞVURU YAPILACAK İLLER

Bu başvuru çağrı ilanı kapsamında destek almak amacıyla başvuruların yapılacağı ve yatırımın uygulanacağı iller aşağıdadır.

Destek Almak Amacıyla Başvuruların Yapılacağı ve Yatırımın Uygulanacağı İller					
Afyonkarahisar	Balıkesir	Diyarbakır	Kahramanmaraş	Manisa	Sivas
Ağrı	Burdur	Elazığ	Karaman	Mardin	Şanlıurfa
Aksaray	Bursa	Erzincan	Kars	Mersin	Tokat
Amasya	Çanakkale	Erzurum	Kastamonu	Muş	Trabzon
Ankara	Çankırı	Giresun	Konya	Nevşehir	Uşak
Ardahan	Çorum	Hatay	Kütahya	Ordu	Van
Aydın	Denizli	Isparta	Malatya	Samsun	Yozgat

ÖN KONTROL TARİHLERİ

TKDK-İl Koordinatörlüklerinde Teklif Alma Kuralları Rehberi kapsamında yapılan ihale ve bu ihale sonucu alınan tekliflerin ve teklif ile ilgili belge ve dokümanların uygunluğu ile Teknik Proje, Metraj Cetvelleri ve Keşif Özetlerinin uygunluğu kapsamında ön kontrol yapılacaktır.

Yapılacak ön kontroller nihai kontroller olmayıp, yapılan hataların ve eksikliklerin tespit edilmesi ve düzeltilmesi yönünde bilgilendirme amaçlı olacaktır.

Başvuru sahipleri söz konusu ön kontroller için belirlenen tarihlerde ilgili İl Koordinatörlükleri ile irtibata geçerek randevu alacaklardır.

ÖN KONTROL TARİHLERİ		
Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar (101)	Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar(103)	Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve İş Geliştirme(302)
18 Ocak 2016-29 Ocak 2016	22 Şubat 2016-4 Mart 2016	21 Mart 2016-1 Nisan 2016

BAŞVURU TARİHLERİ

BAŞVURU TARİHLERİ		
Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar (101)	Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklara Yönelik Yatırımlar (103)	Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve İş Geliştirme (302)
25 Ocak 2016-26 Şubat 2016	29 Şubat 2016-25 Mart 2016	28 Mart 2016-22 Nisan 2016

ELEKTRİK PROJE ONAYI İÇİN BAŞVURU TARİHLERİ

101 ve 103 tedbiri için elektrik proje onayı başvuru alım tarihleri : **4 Ocak 2016-11 Ocak 2016**

302 tedbiri için elektrik proje onayı başvuru alım tarihleri1 : **22 Şubat 2016-4 Mart 2016**

YATIRIM SÜRELERİ

Birinci Başvuru Çağrı İlanı kapsamında hazırlanacak başvurularda yatırım süreleri maksimum 9 (dokuz) ay olarak planlanmalıdır. Taksitlendirmenin nasıl yapılacağı ile ilgili bilgiler Başvuru Çağrı Rehberlerinde yer almaktadır.

BAŞVURULAR İLE İLGİLİ BİLGİLER

IPARD II Programın güncel hali, Bakanlığımız (www.tarim.gov.tr) ve Kurumumuz internet adreslerinden (www.tkd.gov.tr) temin edilmelidir.

Başvuru kuralları için, Başvuru Çağrı Rehberleri (versiyon 1.0) Kurumumuzun resmi internet adresinden (www.tkd.gov.tr) ve İl Koordinatörlüklerinden temin edilmelidir.

Ayrıca, bu başvuru çağrı döneminde Kurumumuz tarafından yapılacak ilave duyuru ve bilgilendirmeler de bu çağrı ilanı kapsamında dikkate alınmalı ve söz konusu duyuru ve bilgilendirmeler, kurumumuzun resmi internet adresinden (www.tkd.gov.tr) takip edilmelidir.

BİRİNCİ ÇAĞRI DÖNEMİ İÇİN ÖNEMLİ HUSUSLAR

IPARD II Uygulama dönemi prose dürleri için Hazine Müsteşarlığından onay alınmış fakat Avrupa Komisyonu onayı beklenmektedir.

Avrupa Komisyonu onayı sürecinde olası prosedür değişiklikleri neticesinde Kurumumuz ilave bilgi ve belge isteyebilir. Bu nedenlerle sözleşme imzalamaya hak kazananların listesinin ilanı ve sözleşme imzalama süreci başvuru sahipleri için uzayabilir. Sözleşmeler, Finansal Anlaşma imzalandıktan ve Avrupa Komisyonu onayı geldikten sonra imzalanacaktır.

1 "302-7 Yenilenebilir enerji yatırımları" projeleri elektrik onayı Kurumumuz tarafından yapılmayacaktır.

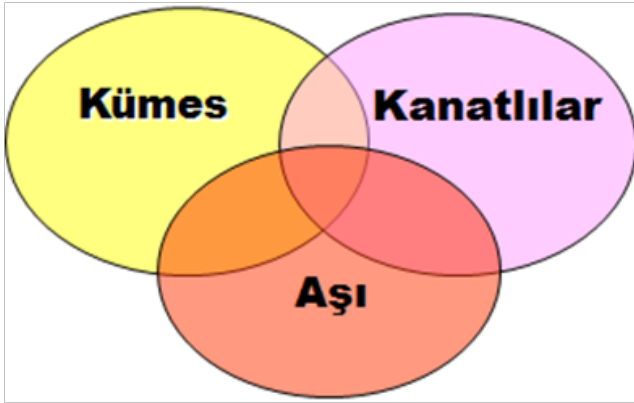
KÜMES HAZIRLIĞI VE CANLI AŞILAMALARDA BAŞARI

➔ **Biyogüvenlik uygulamaları bir bütündür. Risk faktörlerinin her birinin gözden geçirilmesi ve her aşamada HACCP kavramının düşünülmesi gerekir**

REFARM A.Ş. / www.refarm.com.tr

Amacımız sağlıklı bir üretim yapabilmektir. Bunun da en temel unsuru bağışıklık olup, iyi bir bağışıklığın elde edilebilmesinde aşağıdaki faktörler önemli rol oynar.

1. Kümes hazırlığı
2. Kanatlılar
3. Aşı ve uygulama şekli

Kümes hazırlığı bölümünde dezenfeksiyon dışında en önemli faktörlerden biri de su hatlarının temizliğidir.

Sürünün kesime gönderilmesinden sonra hatlardaki organik ve mineral kalıntılar temizlenmeli, oluşan tıkanıklıklar giderilmelidir. Nippellerde yada askırlıklı suluklarda oluşacak tıkanıklıklar, sürünün sosyal yaşamı düşünüldüğünde aşılamalarda bir kısım hayvanın yeterli aşı suyunu alamaması ile sonuçlanacak ve sürüde homojen olmayan bir bağışıklığın gelişmesine neden olacaktır. Bu nedenle üretim dönemi süresince de hat temizliğinin yapılması ve her zaman hatların risk oluşturan faktörlerden arındırılması gerekir. Yapılan hazırlıkların bir basamak sonrasında, yapılan işlemlerin performansa etkisinin ne olacağının düşünülmesi gerekir. Temizlik işlemlerinde mineral asit kullanılması durumunda hatlarda kalıntı kalsa bile, hayvanların su tüketimine olumsuz etkisi olmayacaktır. Organik asitlerde doz aşımı yada kalıntının kalması su tüketiminde aksaklıklara neden olabilecektir. Bu tip olumsuzlukların engellenmesi için uygulamadan sonra hatların duru suyla iyi yıkanması gerekir..

Aşılama Bağışıklığın Garantisi Değildir. Aşıların tam bir bağışıklık sağlayabilmesi için hazırlama ve kullanılmaları sırasında etkinliklerini kaybetmemeleri lazımdır. Bu tip riskler içme suyu ya da sprey aşılamalar sırasında oluşur. Aşılamanın başarılı olabilmesi rutin olarak yapılan su sanitasyonu ile başlar.

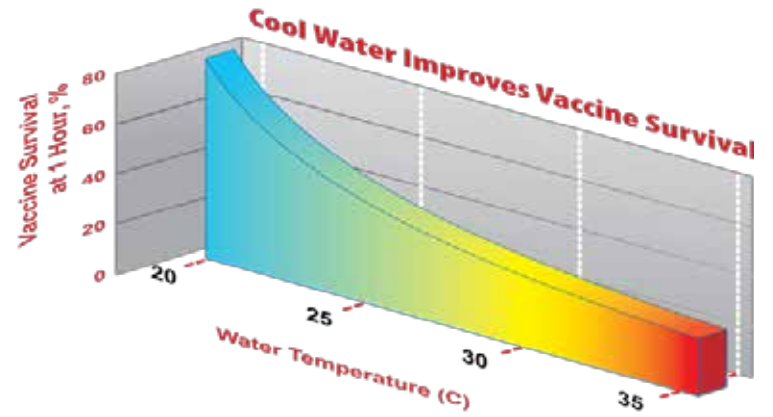
Organik ve Mineral kalıntılar aşı titresinin oluşmasına olumsuz yönde etki yapar. Üretim sırasında mineral asitlerin içme sularında kullanılması durumunda oluşacak asidik pH (3.5-4.0 pH) salmonella ve E. coli gibi bakterilerin üremesini engellemede büyük katkı sağlayacaktır. Acı tat bırakmadan pH'nın düşürülmesi, civcivlerin kümeslendiği günden itibaren kullanılabilir ürün olması, kolayca çözünmesi ve tortu bırakmaması ve GRAS (Genel olarak güvenli ürün) olarak sınıflandırılmış olması, aşılamalardan önce stresin oluşmaması bakımından önemlidir. Mineral asit yada organik asit kullanılması durumunda doz uygulaması suyun alkalinitesine göre yapılmalıdır.

Suyun sıcaklığı

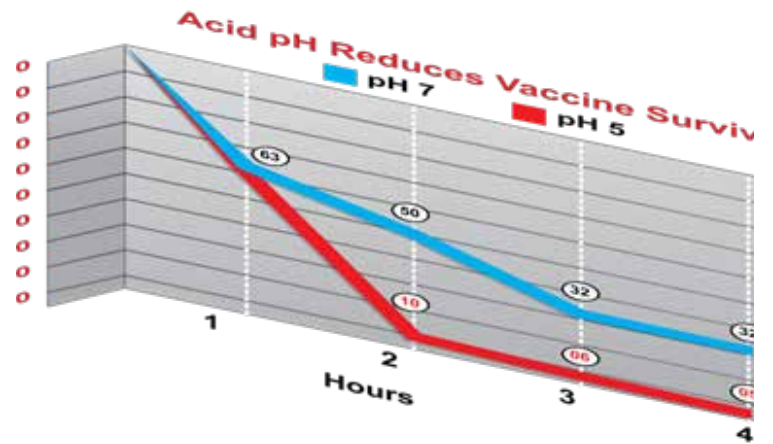
Aşı hazırlanırken dikkat edilmesi gereken en önemli noktalardan biri de aşı hazırlanmasında kullanılacak suyun sıcaklığıdır. 20 OC üstündeki sıcaklıklar, aşılamalarda tercih edilmemelidir. Suyun sıcaklığı arttıkça, aşı titresinde azalmaya neden olacaktır.

Depo kanalı ile aşı uygulanacaksa, ön karışım mutlaka yapılmalı, stabilizatör ve aşı ön karışımında hazırlanmalıdır. Aşı şişesi de birkaç kez çalkalanarak varsa aşı kalıntısı ön karışıma katılmalıdır.

Aşı hazırlanımı öncesinde kullanılacak suyun ılık yada sıcak olmaması, virus titresinin korunması amacıyla stabilizatör katıldıktan sonraki pH değeri bağışıklık açısından önemlidir. Bu değer 7.4-7.8 aralığında olmalıdır.

Aşının korunabilmesi için mevcut tehditler oksitleyiciler, düşük tonisite ve pH dengesizliğidir. Klor gibi oksitleyiciler tipik olarak sularda bulunurlar ve musluk suları için tedbir alınmazsa aşılar için zararlı elementlerdir. pH seviyesinin dengeli olmaması, canlı aşıları tahrip eder. pH seviyesinin asidik yada alkali olmasından çok optimal seviyeden oluşacak sapmalar hızlı şekilde aşının inaktivasyonunu oluşturur. Musluk suyunun pahalı bir alternatifi olan distile suda da pH tehlikesi mevcuttur.

Tonisite yada ozmolarite, çözünen konsantrasyon ölçüsüdür. Solüsyon elektrolitler bakımından fakirse "hypotonik" olarak isimlendirilir. Ticari sularda tonisite riski olabilir. Hypotonik solüsyonlarda, aşı hücreleri elektrolit dengesini sağlayabilmek için membranları ile suyu absorbe ederek adapte olmaya çalışırlar. Bu durum hücrelerin yırtılmasına ve gereksiz aşı hücre artıklarının oluşmasına neden olacaktır.

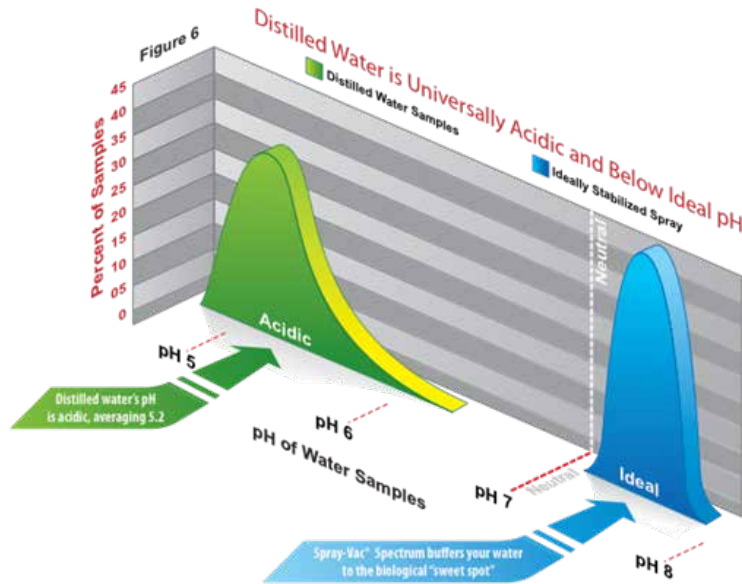
Optimum stabilite için, Salmonella ve Mycoplasma gibi bakteriyel aşılar; Newcastle, Bronşitis ve Influenza gibi viral aşılarla göre farklı biyolojik gereksinim duyarlar. Bu tür bakteriyel aşılar, etkinliklerini sür-

dürebilmeleri için daha dengeli çevresel ortama ihtiyaç duyarlar. İdeal tonisite ve osmolarite sağlayan ve tonik dengeyi oluşturan viral ve bakteriyel aşılari stabilize ederek aşı koruma spektrumunu genişletir.

İçme suyu aşılarmalarındaki en önemli sorunlardan biri de, tüketim süresidir. Bu süre ne çok az ve nede fazla olmalıdır. Ortam ısısı bu sürenin oluşmasında etkili olacağından dikkat edilmelidir. Hayvanların büyük bir bölümünün aşı suyunu içip içmediğinin kontrolu yapıldığı taktirde doğru süre tayini yapılabilecektir.

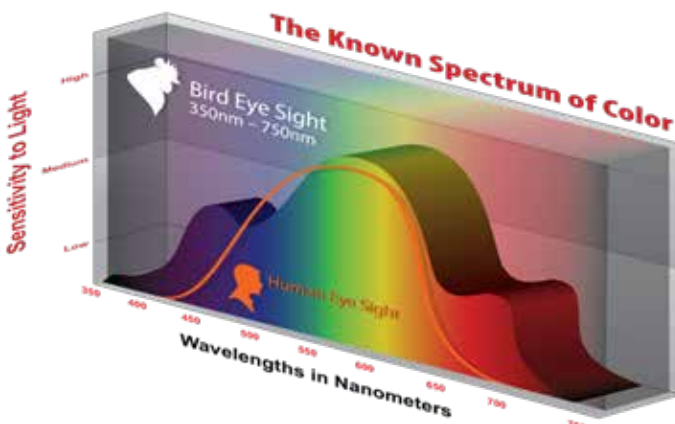
Sprey aşılama da çoğunlukla distile su kullanılması önerilmektedir. Ancak yapılan araştırmalar göstermektedir ki distile suyun pH' sı asidiktir ve düşük tonisiteye sahiptir

Spray aşılarmadaki tehditler ise; kümes ortamının toz olup olmaması, loş olmaması, hayvanların yatar pozisyonunda olmaması, suyun pH'sı, tonisite'si, ısısı, oksitleyiciler, nadirde olsa hedef doku sorunları, aşı parçacıklarının hızlı dehidrasyonu, aşı parçacıklarının büyüklük ve miktarı, nozzle basıncında oluşabilecek değişikliklerdir. Aşı partiküllerinin hayvanlar tarafından görülememesi ve kullanılan stabilizatörün spektrumunun yeterli olmaması da diğer sorunlardır. Spektrumu yeterli ürünün stabilizatör olarak kullanılması, her tür ışık kaynağında hayvanların partikülleri daha iyi görmelerine ve dolayısıyla partikülleri toplamasına neden olacaktır. Bu da sprey aşılarmalardan beklenen faydayı sağlamada yardımcı olacaktır.

pH, tonisite, su ısısı, Oksidasyon ajanları (Klor vb), hedef organlara ulaşmayan partiküllerin buharlaşması, partikül büyüklüğü gibi pek çok etken, sprey aşılarmalarda olumsuzluklara neden olur.

Sprey aşılarmalar, değişik ışık şiddeti ve kaynağında yapılmaktadır. Kanatlıların bu ışık şiddeti kaynaklarında aşı partiküllerini, farklı renklerde gördükleri saptanmıştır.

İnsanlar renkleri 3 farklı spektrumda (400 – 700 nm) gördükleri halde kanatlılar renkleri 4 farklı spektrumda (350 – 750 nm) görürler. Kısaca, kanatlılar renkleri daha parlak ve daha geniş aralıklarda görebilirler. Bu nedenle sprey aşılarmalarda kullanılacak stabilizatörün bu özellikleri sağlaması önemlidir.

Kuluçkada kutuların üst üste konulduğu göz önüne alınırsa, her bir kutuya gelen ışık şiddeti ve yoğunluğu farklı olacaktır. Cıvıvlerin bu tip koşullarda bile partikülleri görmeleri ve toplamaları önem kazanmaktadır.

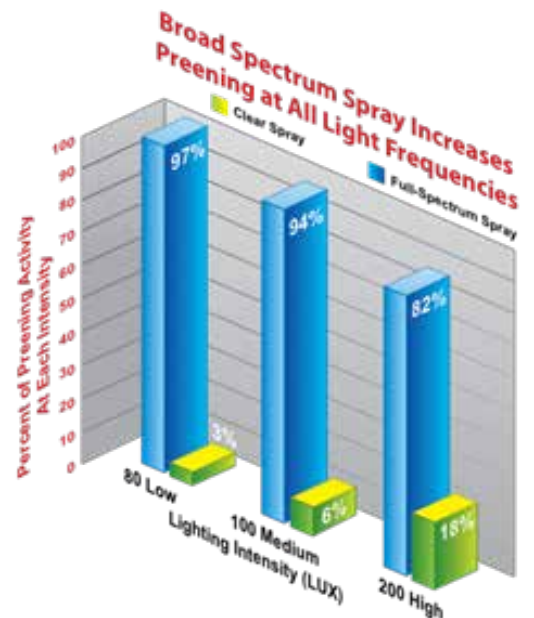
Sprey aşılama da partiküllerin hepsi hedef organlara gelmez. Bir kısmı hayvanların üzerine gelmektedir. Kanatlıların değişik ışık şiddeti ve kaynaklarında (LED, FLORASAN vb.) bu partikülleri gagaları ile toplamaları, aşırı bünyelerine daha çok almalarına ve daha iyi bir bağışıklık anlamına gelecektir.

Aşıların pH, düşük tonisite, su ısısı, Oksidasyon ajanları gibi sudaki negatif faktörlerden korunması, Sürü bağışıklığını artmasını sağlayacaktır. Aşılama yapılan kanatlılar ışıkla yansıyan damlacıkları gördüklerinde damlacıkları gagaları daha şiddetli toplar ve aşırı bünyelerine alırlar. Zengin boya içeriği ile aşı uygulaması kolayca takip edilir.

Her türlü öneri ve düşüncelerinizi bizimle paylaşırsanız, gerekli araştırmalar yapılarak sizlere Infovet aracılığıyla ya da direkt olarak ulaşılabilir.

Biyogüvenlik, sigorta poliçesi gibidir, yani tedbirli bir yatırımdır. Yazıda kalmamalı, uygulanmalıdır.

Kasım Ayında Tarım ÜFE 1,80 arttı

➔ **Tarım ÜFE, 2015 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre %1,80, bir önceki yılın Aralık ayına göre %12,55, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,09 ve on iki aylık ortalamalara göre %10,60 artış gösterdi.**

Aylık değişim, tarım ve avcılık ürünlerinde %1,67, ormancılık ürünlerinde %1,46 ve balıkçılıkta %7,43 artış olarak gerçekleşti.

En fazla aylık artış tek yıllık bitkisel ürünler ana grubunda oldu

Bir önceki aya göre değişim, tek yıllık bitkisel ürünlerde %7,16, canlı hayvanlar ve hayvansal ürünler ana grubunda %0,08 artış ve çok yıllık bitkisel ürünlerde %7,09 azalış olarak gerçekleşti.

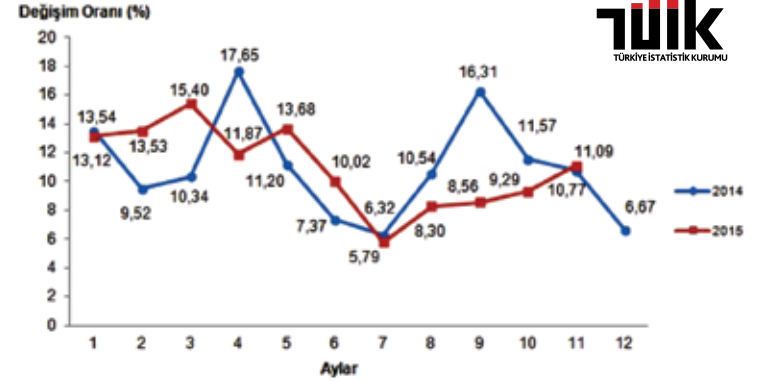
Alt tarım gruplarından çeltik bir önceki aya göre %5,61 azaldı

Alt tarım gruplarından tahıllar, baklagiller ve yağlı tohumlar %0,23, canlı sığırlar ve bunlardan elde edilen işlenmemiş süt %0,21 artış, tu-runçgiller ise %4,48 azalış gösterdi.

Sektörlere göre Tarım ÜFE ve değişim oranları (2010=100)

Sektörler	Endeks	Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı (%)
Tarım ÜFE	133,58	1,80	12,55	11,09	10,60
Tarım ve avcılık ürünleri	132,57	1,67	12,98	11,27	10,60
Ormancılık ürünleri	153,65	1,46	0,50	-5,05	6,07
Balıkçılık	161,67	7,43	9,30	24,56	16,12

Tarım ÜFE (2010=100, 2014-2015)
(Yıllık değişim)

Tavukta Arsenik İddialarına İlişkin Basın Açıklaması: Amerika'daki Olayla Türk Tavuk Sektörünü Suçlamak Yanlıştır

➔ **“Tavuk etinde zehir var” başlığı ile gündeme gelen ve ülkemizdeki üretim methodology kesinlikle alakası olmayan bir bilginin haber olarak aktarılması, halkımızın sağlıklı beslenmesi ve değerli bir protein kaynağını tüketmesinde çekince yaratacak bilgi kirliliğine neden olmaktadır.**

Ülkemizde kanatlı sektöründe üretim AB norm ve standartlarına uygun metotlar kullanılarak yapılmakta ve tüm süreçler Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından sürekli ve titizlikle takip edilmekte ve denetlenmektedir. Halkımızın sağlıklı ve dengeli beslenmesine oldukça önemli katkılar sağlayan kanatlı sektörü, konunun uzmanı olmayan kişiler tarafından, bilimsel olmayan hatalı açıklamalarla yıpratılmaya çalışılmaktadır.

“Tavuk etinde zehir var” başlığı ile gündeme gelen ve ülkemizdeki üretim methodology kesinlikle alakası olmayan bir bilginin haber olarak aktarılması, halkımızın sağlıklı beslenmesi ve değerli bir protein kaynağını tüketmesinde çekince yaratacak bilgi kirliliğine neden olmaktadır.

Söz konusu açıklamada bahsi geçen arsenik kalıntısı Amerika Birleşik Devletleri'nde tavuk ve domuz beslenmesinde kullanılan ruhsatlı olan 4 adet yem katkı maddesi ilaçla (Roxarsone, Nitar-sone, Arsanilic Acid ve Carbarstone) ilgilidir. Söz konusu ilaçlar; organik formda arsenik içermekte olup 2011 ve 2013 yıllarında yapılan araştırmalarda Amerika Birleşik Devletleri'nde marketler-den alınan tavuk eti örneklerinde, limitlerin altında olmakla birlikte, arsenik kalıntısı bulunması sonucu 2013 Eylül ayında 3 tanesi ve 2015 Nisan ayında da nitarstone olmak üzere FDA tarafından hayvan yemlerinde kullanılmaları yasaklanmıştır.

Bunun ülkemiz kanatlı sektöründeki bir durum gibi aktarılması ülke ekonomisine ve toplum sağlığına yapılan en büyük kötülüktür. Ülkemizde kullanımı 2006 yılından beri yasak olan bu tip bileşiklerle ilgili olarak kafa karıştırıcı bilimsel olmayan açıklamaların kasıtlı olduğunu düşünüyoruz.

Piliç eti ve yumurta üretiminde dünyada ilk 10 ülke, Avrupa'da ise ilk 3'te yer alan sektörümüzü büyütürken ve geliştirirken her zaman bilimin yanında olduğumuzu, bu vesileyle bir kez daha gururla paylaşmak isteriz.

Saygılarımızla kamuoyunun bilgisine sunarız.

Sağlıklı Tavuk Bilgi Platformu Danışma Kurulu

Tavuk yumurtası üretimi 1,4 milyar adet olarak gerçekleşti

➔ **Tavuk yumurtası üretimi Eylül ayında bir önceki aya göre %3,5 artarken, bir önceki yılın aynı ayına göre %7,1 azaldı.**

Tavuk yumurtası üretimi Ekim ayında bir önceki aya göre %5,6 artarken, bir önceki yılın aynı ayına göre %4,5 azaldı.

Kesilen tavuk sayısı 86 milyon adet, kesilen hindi sayısı ise 375 bin adet oldu.

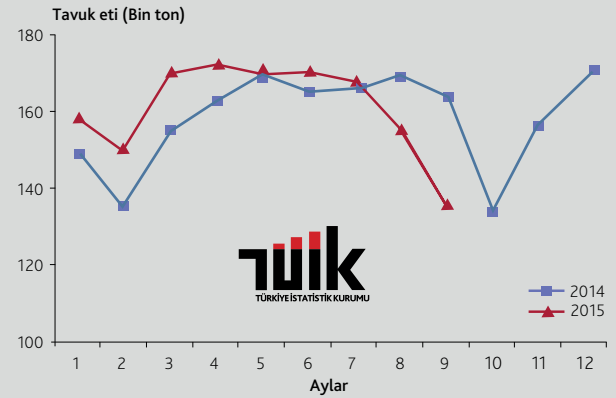
Kesilen tavuk sayısı Ekim ayında bir önceki aya göre %7,5, bir önceki yılın aynı ayına göre %9,6 arttı.

Ekim ayında kesilen hindi sayısı ise bir önceki aya göre %1,3, bir önceki yılın aynı ayına göre %8,1 azaldı.

Tavuk eti üretimi 148 505 ton, hindi eti üretimi ise 3 686 ton olarak gerçekleşti

Tavuk eti üretimi Ekim ayında bir önceki aya göre %9,7, bir önceki yılın aynı ayına göre %11 arttı. Ekim ayında hindi eti üretimi ise bir önceki aya göre %7,8, bir önceki yılın aynı ayına göre %7,6 azaldı.

Tavuk eti üretim miktarı, Ekim 2015

DÜNYA SOYA DURUMU KASIM 2015

Prof. Dr. M. Hikmet BOYACIOĞLU

Okan Üniversitesi Gıda Müh. Böl. Başk.

Uluslararası Hububat Konseyi, IGC; 19 Kasım 2015 tarihli son raporunda; 2014/15 sezonu sonunda 321 milyon ton miktarda gerçekleşmiş olduğunu tahmin ettiği dünya soya fasulyesi üretimini, Temmuz 2015/Haziran 2016 döneminde, 29 Ekim 2015 tarihli öngörüsünden 2 milyon ton yüksek ancak 2014/15 sezonundan değişmeden, 321 milyon ton miktarda açıklamıştır.

Konsey; küresel soya fasulyesi üretimin 2015/16'da, önemli üreticilerdeki yüksek rekolteleri içererek önceki yılın zirve düzeyi ile uyumlu olmasının beklendiğini belirtmiştir.

IGC; 2014/15 sezonu sonunda 308 milyon ton miktarda gerçekleşmiş olduğunu tahmin ettiği dünya soya fasulyesi tüketimini, 2015/16 döneminde, Ekim ayından 2 milyon ton ve 2014/15 sezonundan 11 milyon ton yüksek, 319 milyon ton düzeyinde olmasını beklemektedir.

Konsey; dünya soya fasulyesi kullanımının 2015/16'da, bol miktarda ve rekabetçi fiyattaki arzların soya ürünleri için talebi arttırması nedeniyle, yıldan yıla yaklaşık %3 oranında yükseleceğinin öngörüldüğünü belirtmiştir. Raporda; kırma amaçlı kullanımın 2015/16'da yıldan yıla %3,6 oranında artarak 283 milyon ton olarak öngörüldüğü açıklanmıştır. İlaveten, gıda olarak kullanım da yıl-

dan yıla %5,7 oranında bir artış (18 milyon tona) ve yem olarak kullanımda ise geçen sezona kıyasla %0,8 oranında bir artış (17 milyon tona) öngörüldüğü not edilmiştir.

IGC, 2014/15 sezonu sonunda 127 milyon ton miktarda gerçekleşmiş olduğunu tahmin ettiği dünya soya fasulyesi ticaretinin, 2015/16 döneminde, Ekim ayından 3 milyon ton ve 2014/15 sezonundan 2 milyon ton yüksek, 129 milyon ton düzeyinde gerçekleşeceğini tahmin etmektedir.

Konsey, dünya soya fasulyesi ticaretinin 2016'da, yine Çin'e olan yüksek satışları ile desteklenerek yeni bir yüksek düzeye ulaşacağını öngördüğünü belirtmiştir.

IGC, 2014/15 sezonu sonunda 45 milyon ton miktarda gerçekleşmiş olduğunu tahmin ettiği dünya dönem sonu soya stoklarının, 2015/16 döneminde, Ekim ayından 2 milyon ton düşük ancak 2014/15 sezonundan 2 milyon ton yüksek, 47

milyon ton düzeyinde gerçekleşmesini beklemektedir.

Konsey, 2015/16 dünya soya fasulyesi devir stokları toplamının birbirini takip eden beşinci yılda da (yaklaşık %4 oranında) büyümesinin beklendiğini belirtmiştir.

IGC; başlıca ihracatçıların (ABD, Arjantin ve Brezilya) 2014/15 sezonu sonunda 25 milyon ton miktarda gerçekleşmiş olduğunu tahmin ettiği dönem sonu soya stoklarının, 2015/16 döneminde, Ekim ayından 3 milyon ton düşük ancak 2014/15 sezonundan 5 milyon ton yüksek, 30 milyon ton düzeyinde öngörüldüğünü açıklamıştır.

Konsey, başlıca ihracatçıların soya stoklarında 2015/16'da beklenen yıldan yıla yaklaşık 1/4 oranında artışın ABD'deki büyük miktardaki birikimin sonucu olacağını belirtmiştir.

2015/16 Sezonu Görünümü

	DÜNYA SOYA DURUMU (milyon ton)				
	12/13	13/14 Tahmin	14/15 Öngörü	15/16 Öngörü	
				29.10	19.11
Üretim	272	285	321	319	321
Tüketim	266	281	308	317	319
Ticaret	99	113	127	126	129
Stoklar	28	32	45	49	47

Türkiye'ye özgü

BESİN VE BESLENME REHBERİ 2015 RAPORU

➔ **Çok su içmek iyi mi, soya sütü yeni bir alternatif mi, sebze ve meyveleri ne kadar ve nasıl tüketmeliyiz ve aklımızda dolaşan daha pek çok soru... Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi tarafından hazırlanan 2015 beslenme rehberi bütün bu soruların yanıtını veriyor.**

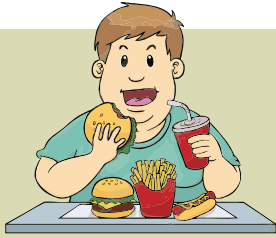
■ SELAHATTİN DÖNMEZ

İlk olarak 2004'de yayınlanan Türkiye'ye Özgü Beslenme Rehberi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü tarafından güncellendi. Detaylarını mutlaka okumanız için http://www.bdb.hacettepe.edu.tr/TOBR_kitap.pdf internet sayfası adresini de paylaşmak istiyorum. 2015 itibarıyla dünyada 800 milyondan fazla şişman insan var. 2,3 milyar birey hafif şişman kabul ediliyor. 650 milyon kişi de kötü ve yetersiz besleniyor. Bu rehberin amacı da nasıl beslenmemiz gerektiğini açıklamak. Raporda dünya çapında gözlenen diyabetin yüzde 44'ünün, iskemik kalp hastalıklarının yüzde 23'ünün ve bazı kanser türlerinin yüzde 7-11'inin temelinde yatan şişmanlığa karşı doğru yollardan çözüm bulmak için pratik ama güvenli beslenme bilgileri yer alıyor. İşte bu rehberde göze çarpan 10 mesaj...

Bu rehberin amacı da nasıl beslenmemiz gerektiğini açıklamak. Raporda dünya çapında gözlenen diyabetin yüzde 44'ünün, iskemik kalp hastalıklarının yüzde 23'ünün ve bazı kanser türlerinin yüzde 7-11'inin temelinde yatan şişmanlığa karşı doğru yollardan çözüm bulmak için pratik ama güvenli beslenme bilgileri yer alıyor. İşte bu rehberde göze çarpan 10 mesaj...

1 ÇOK YEMEK YEMEYE DUR DEYİN

Gün içinde yaşamınız için gerekli olan kalori ihtiyacının üzerinde yiyecekler yediğinizde daha fazla enerji alırsınız. Ama kullandığınızdan daha fazla alınan kaloringin de bedeninizin herhangi bölgesinde yağ olarak birikip sağlığı tehdit edecek boyutta kronik hastalıkların oluşmasında zemin hazırlayacağı için çok yemeye dur demek ilk mesaj. Raporda, aşırı ve dengesiz beslenmenin şişmanlık, diyabet, hipertansiyon, kalp-damar ve sindirim sistemi hastalıklarına yol açtığının altı çiziliyor. "Sağlıklı ve yeterli yiyorum" diyor ve hâlâ yorgun, kendinizi iyi hissetmiyorsanız uygun besin seçimi yapmıyor ya da yanlış pişirme yöntemi uygulayarak yiyecekteki yeterli miktarda besin ögesi alamıyorsunuz demektir. Rehber sağlıklı hazırlama, pişirme ve saklamanın yemek seçimi kadar önemli olduğunu belirtiyor. Tabaklara az yemek servis edin, yiyeceğiniz kadar yemek pişirin, marketten sadece sağlıklı besinleri satın alın.

2 BESİN ÇEŞİTLİLİĞİNDEN ASLA VAZGEÇMEYİN

Rehberde farklı besin gruplarını bir arada, aynı öğünde yemenin, gün içinde tüm besin gruplarından beslenmenin şişmanlık, diyabet

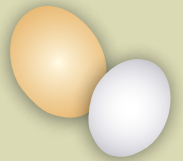
hatta kanserden bile koruyucu olduğu vurgulanıyor. Aşırı şeker, yağ, tuz içeren besinlerin tüketimi azaltılırsa kronik hastalıklara yakalanma riski de azalıyor ve toksik bileşenlerin de yiyeceklerle alımı minimuma indirildiği için organların hasar görmesi de engelleniyor. Öğünlerinizde sağlıklı yağsız hayvansal yiyecekler, tam tahıllar ve kuru baklagiller, taze sebze ve meyveler ile bitkisel yağlar ve yağlı tohumlardan en az iki veya üçünün olması gerektiğinin altını çiziyor rehber. Mesela; sabah poğaça yemek yerine yumurta, peynir, ekmek; öğlen İskender yemek yerine tavuk şiş-ayran ve çorba, ikindide bisküvi-çikolata-pasta yemek yerine taze meyve ve ceviz-badem gibi yağlı tohumlar; akşam yemeğinde kremalı makarna yerine sebze veya kuru baklagiller tercih etme sizi hastalıklardan koruyabilen besin bileşenlerinin alınmasını sağlamaktadır.

3 SÜT ÜRÜNLERİNE KALSİYUM İLE ZENGİNLEŞTİRİLMİŞ SOYA SÜTÜ ALTERNATİF OLABİLİR

Rehberi bu yıl bir ilk olarak süt, yoğurt ve peynir temel kalsiyum kaynağı olarak kalmak kaydı ile kalsiyum ile zenginleştirilmiş soya sütünü de süt içemeyenler için değerli kalsiyum kaynaklarının yerine kullanabileceğini açıkladı. Ülkemizde genelde inek sütü tercih ediliyor. Raporda keçi, koyun, manda sütü içmenin de birbirine yakın besin içerikleri sağladığı için kemik gelişimi açısından bir fark yaratmadığı da bildirilmiş. Ayrıca kefire de yer veren rehber; canlı mikroorganizma içeren fermente süt ürünlerini de gün içinde süt, yoğurt ve peynire ilave olarak bir porsiyon tüketmenin önemini de vurguluyor. Çocukların kırmızı kan hücre üretimi, sinir hücrelerinin gelişimi ve büyüme hızlarının güçlenmesi için her gün 1-2 su bardağı süt tüketmeleri gerektiğini altı önemle çiziliyor. Süt ve süt ürünlerinde yağ azaltılmış, peynirlerde az tuzlu, kefirlerin ise aromasız şekerli olanları öneriliyor.

4 KIRMIZI ET YERİNE YUMURTA ALTERNATİFİNİ UYGULAYIN

Kırmızı et tüketiminin kolon kanseri ve kalp hastalıkları ile ilişkilendirilmesi ile dünyadaki birçok beslenme komitesi kırmızı eti çok az ve nadir yemenin önemli olduğunu açıklamıştı. Ülkemize özgü beslenme rehberinde böyle bir kısıtlamadan bahsedilmiyor. Ancak etlerin iyi kalite protein, demir, B12 ve çinko açısından çok değerli bir yiyecek grubu olduğu ama yağlı et tüketiminden uzak durulmasının daha önemli olduğu açıklanıyor. Kırmızı et ile ilgili büyük ve küçük baş hayvanların çeşitli hastalık etmeni taşıyabildiği, denetimsiz kesimler ve veteriner kontrolü olmadan hayvanın kesimhaneye götürülmesinde; bağırsak parazitleri, şarbon, prion yani deli dana, ruam, tüberküloz, salmonella ile kuduz gibi hastalıklara maruz kalılabileceğini vurgulanıyor. Son dönemlerde yaygınlaşan restoranlarda et ve kemik suyu içilmesinin et yerine tutmayacağının altını çizen kılavuzda; kırmızı et yerine derisiz beyaz etler ya da ucuz, besin değeri çok yüksek olan yumurtayı kullanmanın yeterli beslenmede öneminden bahsediliyor. Bir porsiyon etin yeni rehberdeki miktarı 100 gramdır. Balık için bir porsiyon 150 gram olarak yenilenmiştir. 2 adet yumurta 1 porsiyon ete eşittir.

5 ÇİĞ SEBZE VE MEYVE DAHA YARARLI

Taze sebze ve meyveleri her gün bolca yemek gerektiğini söyleyen rehberde kabukları yenilebilen tüm taze yiyecekleri kabuklarını soymadan yemenin vitamin-mineral açısından önemli olduğu açıklanıyor. Sebzeleri yıkarken bile suda fazla bekletmeme, kısa sürede diri olacak şekilde pişirmenin önemli olduğunu görüyoruz. Ev dışında yemeklerin yanına sebze garnitürü eklemenin bireylerde daha hızlı doyumluk sağlayacağı ve aynı öğünde daha az kalori alarak daha az yemeyi tetikleyeceği belirtiliyor. Rehber sebzeleri 4, meyveleri ise 2 gruba ayırıyor. Bu yiyecekleri salatalar veya et yemeklerinin yanında garnitür olarak kullanmak sağlıklı yaşamın temelidir. Her farklı sebzenin günde bir porsiyon yenmesi tavsiye edilmiştir.

Koyu yeşil yapraklı sebzeler:

Brokoli, ıspanak, marul, kara lahana, semiz otu, pazı.

Kırmızı ve turuncu sebzeler:

Domates, kırmızı biber, havuç.

Niştastalı sebzeler:

Yer elması, bezelye.

Diğer sebzeler:

Taze fasulye, patlıcan, soğan, pırasa, kabak, patlıcan. Meyveler için günde en az iki porsiyon kuralı önemsenmektedir. Meyveler turuncgiller ve diğerleri olarak sınıflandırılmıştır. Her gün mutlaka bir porsiyon turuncgillerden biri 1 porsiyon diğer meyvelerden yenilmesi öp planda tutuluyor.

Turuncgiller:

Portakal, mandalina, pomelo, greyfurt, limon

Diğerleri:

Elma, armut, üzüm, kavun, karpuz, çilek, kayısı, vişne, şeftali, muz, incir, ayva.

6 DOYURUCU PORSİYONLARDA TAHILLARA YER VERİLMELİ

Rehberdeki uzman kadrosuna göre gün içinde tüm tahılları çeşitlendirerek yemeliyiz. Hatta her öğünde tam tahıl ürünlerini tüketmeliyiz. Rapor, öğünün protein ve vitamin içeriğini arttırmak, kuru baklagillerin protein kalitesine destek vermek açısından tahılların çok önemli olduğunu vurguluyor.

7 ARA ÖĞÜN ŞART DEĞİL, İSTENİRSE DÜŞÜK KALORİLİ SEÇİLEBİLİR

Vücudumuzun çalışma sisteminin tükettiğimiz besin öğelerine bağlı olduğunun altını çizen rehberde uzun süre aç kalındığında ya da kısa süreli aralıklarla aşırı beslenildiğinde vücudun enerji ve metabolik

dengesinin olumsuz yönde etkilenebileceği vurgulanıyor. Bu nedenle öğünler arasında 4-5 saat vererek günde sadece üç ana öğün ile beslenmek, gece iyi uyumak ve gün içinde aktif olmak sağlıklı yaşam için esas olarak belirtiliyor. Kısacası en ideal beslenme kahvaltı, öğle ve akşam yemeği olarak üç ana öğündür. Ara öğünler kan şekerinin düzenlenmesinde ve bir sonraki öğünde daha fazla besin yemeyi önlese de kalori-tuz-şeker- yağ içeriğinin yüksek olmasının sağlığa katkısının olmadığı hatta ana öğünde daha fazla yemeyi tetikleyebileceği söyleniyor.

8 TUZ KEMİKLERİ ERİTİR ŞEKER BEL BÖLGESİNİ YAĞLANDIRIR

Yüksek tuz tüketimi böbrek hastalıkları ve hipertansiyon riskini oldukça artırıyor. Dengeli bir beslenme planında gün içinde vücudunuzun ihtiyacı olan tuzu zaten karşılayabiliyorken yemeklere fazladan eklediğiniz tuz hem bu hastalıklara davetiye çıkarır hem de vücudunuzda ödeme neden olur. Yüksek sodyum alımı kemiklerden kalsiyum atılımına neden olacağından kemik sağlığı açısından da risk oluşturur. İşlenmiş şeker tüketimi vücuda gereğinden fazla enerji yüklenmesine neden olur ve bu enerji özellikle bel bölgesinde yağ olarak depolanır. Paketli gıdalar, gazlı içecekler, çikolatalar ve pek çok market ürünü şeker içeriği nedeniyle beslenmeye dahil edilmemesi gereken ürünlerdir.

9 MARGARİNLER ÇOK SINIRLI MİKTARDA TÜKETİLEBİLİR

Bitkisel sıvı yağların hidrojenlendirilmesi ile oluşturulan margarinler sağlık için zararlı trans yağ asitlerini içerdiğinden günlük tüketimleri çok düşük tutulmalıdır. Ancak bugünkü teknoloji ile üretilen margarinlerin, üretim teknolojisi gereği büyük bir kısmının beslenmede çok sınırlı miktarlarda tüketilmesinin trans yağ aside açısından sorun oluşturmayacağı kabul edilmektedir. Eğer margarin kullanıyorsanız satın alacağınız margarinin üzerinde yer alan "trans yağ asidi içermemektedir" bilgisinin olmasına dikkat etmek gerektiğini rehber vurgulamaktadır.

10 AŞIRI SU İÇME UYARISI

Yaşamak için vücudumuzun suya ihtiyacı vardır. Hücre, doku, organ ve sistemlerin çalışması için su içmek şarttır. Vücut ısısının düzenlenmesi, yediğimiz içtiğimiz tüm besinlerin sindirim ile emilimi, metabolizma sonucu oluşan zararlı maddelerin atılması ve eklemelerin kayganlığının sağlanması için gün içinde 1.5-2.5 litre arasında su içmek gerekiyor. Toplumda yanlış bir inanış olan akan su pislik tutmaz görüşünün hatalı olduğunu, suyun berrak görünümünün güvenli olduğunu göstermediğini vurgulayan beslenme rehberi; şüpheli su varsa içmeden önce mutlaka kaynatılmalı. Aşırı su içiminin vücutta mineral ve vitamin kaybına neden olacağının da altını çizen rehber yeterli su içimini her gün düzenli sağlamanın gerekliliğini de bildiriyor.

Besleyici ve Güvenilir Bir Besin: YUMURTA

➔ **Yumurta başta protein olmak üzere birçok temel besin ögesinden zengindir. Uzun süre tokluk hissi verdiği için kilo kontrolüne de yardımcıdır. Son yıllarda yapılan çalışmalar yumurta sarısının yaşa bağlı görme kaybının önlenmesine yardımcı olabileceği yönünde.**

Yumurta ve Sağlık İlişkisi

Protein içeriği yüksek besinler tok tutar ve yemek sonrası doyumluk hissini artırır. Yumurta tüketimi ile tokluk ve kilo kontrolü arasında önemli bir ilişki vardır. Yapılan çalışmalar kahvaltıda yumurta yemenin tokluk hissini artırıp günlük kalori alımını azaltabileceğini gösterdi. Kilo fazlalığı olan bireylerde yapılan bir çalışma; kahvaltıda haftada en az beş gün yumurta yiyenlerin sadece sandviç veya poğaça gibi besinleri tüketen kişilere göre daha kolay kilo verdiğini saptadı.

Karotenod, lutein ve zeaksantinden zengin olan yumurta sarısının yaşlanmaya bağlı görülen ve yaşlı insanlarda körlüğün ana sebebi olan 'makula dejenerasyonu'nu önleyebileceği düşünülüyor. 12 hafta boyunca haftada 6 yumurta tüketen kişilerin kandaki zeaksantin seviyesini yükselttiği ve makula pigmentlerinin optik yoğunluğunu artırdığı ortaya konuldu. Optik yoğunluğu yüksek makula pigmentleri güneşin göze olan baskısını (fotostres) azaltmaya yardımcı olabilir.

Ortalama bir tavuk yumurtasının ağırlığı 60 gramdır ve %11'i kabuk; %58'i beyaz ve %31'i sarıdan oluşur. Yumurta beyazı büyük ölçüde su (%88) ve proteinden(%9) oluşurken, yumurta sarısı %51 su, %31 yağ %16 proteinden oluşur. Yumurtada bulunan D, B2 vitaminleri, folik asit ve selenyum gibi besin ögeleri (Tablo 1) kalp hastalıkları, yüksek tansiyon, zihinsel zayıflama ve doğuştan engelli olma gibi kronik rahatsızlıkların önlenmesi ile ilişkilendiriliyor.

İngiltere'de yapılan bir araştırma, haftada 3 ya da daha fazla yumurta yiyen yetişkin kişilerde B12, A ve D vitaminleri, niasin (B3 vitamini), iyot, çinko ve magnezyum gibi vitamin ve mineral düzeylerinin tüketmeyenlere göre daha fazla olduğunu gösterdi. D vitamini çok az besinde doğal olarak bulunduğu için yumurtadaki yüksek D vitamini önemli bir kaynak olarak kabul edilir. Genel olarak, yumurtanın içerdiği besin ögeleri, tavuklara verilen yem çeşidine göre artırılabilir. Günümüzde marketlerde selenyum, omega-3 gibi besin ögelerinden zengin yumurtalar raflarda yerini almıştır.

Kolesterol Üzerine Küçük Bir Not

Uzun yıllar boyunca yumurta ve kolesterolden zengin besinlerin kan kolesterolü ve diğer yağ düzeylerini yükselterek kalp hastalığı riskini artırabileceği düşünülmekteydi. Ancak çoğu kişide besinlerden alınan kolesterol, kandaki kolesterol seviyesini tüketilen yağın çeşidi kadar etkilemiyor. Mevcut bulgular, sağlıklı beslenme programının bir parçası olarak yumurta tüketmenin nüfusun büyük bir çoğunluğunda kandaki kolesterol seviyesini kayda değer olarak artırmadığını gösteriyor. Kalp hastalıklarının beslenmeye bağlı sebeplerini araştıran çalışmalarda, haftada en fazla altı yumurtaya kadar düzenli yumurta tüketiminin yüksek kolesterol düzeyine sahip insanlar da dahil kalp hastalığı riskini artırmadığı görüldü.

Tablo 1: Çiğ tavuk yumurtasının temel besin ögeleri 7

	Yumurtanın bütünü (100 gr)	Yumurta beyazı (100 gr)	Yumurta sarısı (100 gr)
Su (gr)	75.1	88.3	51.0
Protein (gr)	12.5	9.0	16.1
Yağ (gr)	11.2	Eser miktar	30.5
A vitamini (µg)	190	0	535
D vitamini (µg)	1.8	0	4.9
Niasin eşdeğerleri (mg) ^a	3.8	2.7	4.8
B12 vitamini (µg)	2.5	0.1	6.9
Folik asit (µg)	50	13	130
Selenyum (µg)	11	6	20
Çinko mg)	1.3	0.1	3.1
İyot (µg)	53	3	140
Magnezyum (mg)	12	11	15

Gıda Güvenliğiyle İlgili Konular

Yumurtalarda gıda zehirlenmelerine sebep olan 'salmonella' bakterisi bulunabilir. Salmonella yumurta kabuğunda bulunuyor; mikroorganizmaların pişmiş yiyeceklere bulaşmaması için yumurtalara dokunulduktan sonra ellerin yıkanması çok önemli. Yumurtaların evde saklanma şekli ve kullanımı da gıda güvenliğini etkiliyor. Yumurta kabuğu, bakterilerin kabuktaki küçük deliklerden geçerek yumurtanın içine girmesini engelleyen bir koruyucu tabaka işlevi gören kütikül yüzeyle kaplı olduğu için yıkanmamalı. Yumurtalar kirliyse ve bu yüzden yıkanması gerekiyorsa, hemen yenmesi tavsiye edilir. Kırk yumurtalar ve kabukları hemen atılmalı, sağlam yumurtalarla aynı yerde saklanmamalı.

Gıda zinciri boyunca yumurtanın soğukta saklanması Salmonella gelişimini azaltır. Yumurtanın soğuk zincirde saklanması sırasında sıcaklık değişimleri olmamalı. Bu değişiklikler, yumurtada kabuk üzerinde su yoğunlaşmasına sebep olarak bakteriyel gelişimi ve yayılmayı artırabilir.

Salmonella; ısı uygulanarak besinin her tarafının pişirilmesiyle yok olur. Böylece yumurta güvenilir besin olarak nitelenebilir. Bebekler, hastalar, çocuklar, hamileler ve bağışıklık sistemi zayıflamış yaşlılar gibi risk altında gruplarda yumurta ve yumurta içeren yemekler iyice pişirilmelidir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO); özellikle evde çiğ yumurta ile yapılan mayonez, yumurtalı soslar ve dondurma gibi bazı tatlıların tüketilmesini onaylamıyor. Çiğ yumurta karışımlarının çırpılması sırasında çapraz bulaşmayı önlemek için diğer besinlerin çırpılan karışım yanında bulundurulmaması ve çırpma işlemi bittikten sonra kullanılan yüzeyin iyice temizlenip dezenfekte edilmesi şiddetle öneriliyor.

Sonuçlar

Yumurta, yeterli ve dengeli bir beslenme programına yüksek kaliteli protein, vitamin ve mineral içeriği ile katkıda bulunabilir. Evde gıda güvenliğine dikkat edildiği takdirde günlük beslenme alışkanlığına yumurta eklenmelidir. Sonuç olarak, yumurtanın her yaşta insanın sağlıklı beslenmesine yaptığı katkı önemlidir.

Kaynaklar

- Hu FB et al. (1999). A prospective study of egg consumption and risk of cardiovascular disease in men and women. Journal of the American Medical Association 281:1387-1394.
2. Song WO & Kerver JM. (2000). Nutritional contribution of eggs to American diets. Journal of the American College of Nutrition 19:556S-562S.
3. Vander Wal JS et al. (2005). Short-term effect of eggs on satiety in overweight and obese subjects. Journal of the American College of Nutrition 24:510-515.
4. Ratliff J et al. (2010). Consuming eggs for breakfast influences plasma glucose and ghrelin, while reducing energy intake during the next 24 hours in adult men. Nutrition Research 30(2):96-103.
5. Vander Wal JS et al. (2008). Egg breakfast enhances weight loss. International Journal of Obesity 32:1545-1551.
6. Wenzel AJ et al. (2006). A 12-wk egg intervention increases serum zeaxanthin and macular pigment optical density in women. The Journal of Nutrition 136:2568-2573.
7. Food Standards Agency (2002). McCance and Widdowson's The Composition of Foods, 6th summary edition. Cambridge: Royal Society of Chemistry.
8. Ruxton CHS et al. (2010). Nutritional and health benefits of consuming eggs. Nutrition & Food Science 40:263-279.
9. European Food Safety Authority (2010). Scientific Opinion on the substantiation of health claims related to docosahexaenoic acid (DHA) and maintenance of normal (fasting) blood concentrations of triglycerides (ID 533, 691, 3150), protection of blood lipids from oxidative damage (ID 630), contribution to the maintenance or achievement of a normal body weight (ID 629), brain, eye and nerve development (ID 627, 689, 704, 742, 3148, 3151), maintenance of normal brain function (ID 565, 626, 631, 689, 690, 704, 742, 3148, 3151), maintenance of normal vision (ID 627, 632, 743, 3149) and maintenance of normal spermatozoa motility (ID 628) pursuant to Article 13(1) of Regulation (EC) No 1924/2006. EFSA Journal 2010;8(10):1734
10. European Food Safety Authority (2010). Scientific Opinion on the substantiation of health claims related to eicosapentaenoic acid (EPA), docosahexaenoic acid (DHA), docosapentaenoic acid (DPA) and maintenance of normal cardiac function (ID 504, 506, 516, 527, 538, 703, 1128, 1317, 1324, 1325), maintenance of normal blood glucose concentrations (ID 566), maintenance of normal blood pressure (ID 506, 516, 703, 1317, 1324), maintenance of normal blood HDL-cholesterol concentrations (ID 506), maintenance of normal (fasting) blood concentrations of triglycerides (ID 506, 527, 538, 1317, 1324, 1325), maintenance of normal blood LDL-cholesterol concentrations (ID 527, 538, 1317, 1325, 4689), protection of the skin from photo-oxidative (UV-induced) damage (ID 530), improved absorption of EPA and DHA (ID 522, 523), contribution to the normal function of the immune system by decreasing the levels of eicosanoids, arachidonic acid-derived mediators and pro-inflammatory cytokines (ID 520, 2914), and "immunomodulating agent" (4690) pursuant to Article 13(1) of Regulation (EC) No 1924/2006. EFSA Journal 2010;8(10):1796
11. European Food Safety Authority (2009). The Community Summary Report on trends and sources of zoonoses, zoonotic agents and food-borne outbreaks in the European Union in 2008. Available at: <http://www.efsa.europa.eu/en/scdocs/scdoc/1496.htm>
12. European Food Safety Authority (2007). Report of the Task Force on Zoonoses Data Collection on the Analysis of the Baseline Study on the Prevalence of Salmonella in Holdings of Laying Hen Flocks of Gallus gallus. Available at: http://www.efsa.europa.eu/EFSA/Report/zoon_report_ej97_finlayinghens_summary_en,0.pdf
13. Food Science. 5th revised edition. Ed. NN Potter, JH Hotchkiss. Chapman & Hall, New York, 1995.
14. WHO website, Food Safety Section. Food safety measures for eggs and foods containing eggs. Available at: <http://www.who.int/entity/foodsafety/publications/consumer/en/eggs.pdf>
15. European Food Safety Authority (2009). Special measures to reduce the risk for consumers through Salmonella in table eggs - e.g. coloring of table eggs. Scientific Opinion of the Panel on Biological Hazards. The EFSA Journal 957:1-29.
16. Corrigendum to Regulation (EC) No 853/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 laying down specific hygiene rules for food of animal origin. Official Journal of the European Union L 226 of 25 June 2004. Available at: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:226:0022:0082:EN:PDF> Food Today No: 77

Kaynak: http://www.sabriulkervakfi.org/besleyici_ve_guvenilir_bir_besin_yumurta

Ezber Bozan Öneriler: Amerika Beslenme Rehberi 2016 yayınlanıyor

➔ **Amerika Sağlık ve İnsan Hizmetleri Departmanı (U.S. Department of Health and Human Services-HHS) ve Amerika Tarım Departmanı (U.S. Department of Agriculture-USDA) işbirliği ile bağımsız bilim insanlarından kurulan 'Amerika Beslenme Rehberi Danışma Komitesi (Dietary Guidelines Advisory Committee)', '2015 Amerika Beslenme Rehberi'ni oluşturmak için bir araya geldi.**

Komite şimdiye kadar bir rapor hazırlayarak Amerikan halkının görüşlerine sundu. Özellikle kalp sağlığı, diyabet riski ve obezitenin azaltılması konularına odaklanan raporun 2016 başlarında yayınlanması bekleniyor.

Taslak rapora göre öne çıkan başlıklar şöyle sıralanabilir:

Sağlıklı bir diyetin sebze ve meyveler, tam tahıllar, az yağlı veya yağsız süt ürünleri, deniz ürünleri ve kuru baklagillerden yüksek; kırmızı et ve işlenmiş et ürünleri, şeker ve şekerli içecekler ile işlenmiş tahıllardan düşük olması konusunda fikir birliğine varıldı.

Bağımsız komitenin üzerinde durduğu bir diğer konu ise çeşitli besinleri tamamen tüketmemek değil, sağlıklı seçenekleri tercih ederek veya yaşam tarzının bir parçası haline getirerek besin tüketimini düzenlemek.

- **Sebze ve meyveler:** Bu besinlerin kalp hastalıkları, diyabet, hipertansiyon gibi hastalıklara karşı koruyucu olduğu biliniyor. Tüm sebze ve meyveler her gün bol miktarda tüketilebilir.

- **Tam tahıllar:** Tipik bir Amerikan diyetinde kalsiyum, D vitamini, posalif ve potasyum çok düşük miktarlarda tüketiliyor. Bu besin öğelerini içeren tam tahılların mutlaka diyetle yer alması gerekiyor.

- **Süt ürünleri:** Kalsiyum içeriği yüksek olan bu grubun da beslenme alışkanlığının bir parçası olması gerekiyor. Yağsız veya az yağlı olanları tercih edilirse doymuş yağ tüketiminin azalacağı düşünülüyor.

- **Kahve:** Ezber bozan bir yaklaşım ile orta düzeyde kahve tüketiminin (günde 3-5 fincan) Tip 2 Diyabet ve kalp-damar hastalıkları riskini azaltabileceği belirtiliyor. Hatta Parkinson Hastalığı'ndan koruyucu etkisinin olduğu üzerinde duruluyor.

- **Yumurta ve kabuklu deniz ürünleri:** Kolesteroleden yüksek olmasına rağmen diğer bir açıklama da yumurta ile ilgili. Son yapılan çalışmalarda diyetle alınan kolesterolün kan kolesterol değerlerini yükseltmediği belirtiliyor. Yumurtanın doymuş yağ içeriği de çok düşük. Bu nedenle tüketilmesi tavsiye ediliyor.

- **Yağsız kırmızı et ve kümes hayvanları:** Bu besinlerin protein içerikleri yüksek olmasına rağmen, daha çok tavuk veya hindi eti gibi besinlerin tercih edilmesi üzerinde duruluyor.

- **Şeker ve işlenmiş Tahıllar:** Şeker içeriği yüksek olan ve kan şekerini birden yükselten besinlerin sınırlandırılması öneriliyor. Ayrıca tam tahıllı olmayan besinlerin (ekmek, makarna gibi) posalif içerikleri de düşük olduğu için tercih edilmemeleri öneriliyor.

- **Tuz:** Amerikalıların fazla tuz tükettiklerini belirten komite, yüksek tansiyon gibi rahatsızlıklara neden olacak sodyum alımının azaltılması için mutlaka diyetle tuz tüketiminin de azaltılması gerektiğini belirtiyor.

KAYNAK: <http://www.sabriulkervakfi.org/pdf/SabriUlkerVakfiG%C4%B1daBulteni19.pdf>

ACAR ECZA GRUP

**İMKANSIZ YOKTUR.
ŞARTLAR NE OLURSA
OLSUN, BİZ SİZE ULAŞIRIZ.**

Güvenli ilaç ve biyolojik ürünler dağıtım zincirinde, uluslar arası depolama ve dağıtım kurallarını uygulayarak, alanında lider olmanın bilinci ile, istikrarlı bir şekilde büyümek ve üstün hizmet anlayışı, başarıma arzusu, sonuç ve çözüm odaklı bir bakışla müşterilerimizin ve çalışanlarımızın yanında olmaya devam etmekteyiz.

İpekyol Cad. No:85 / ŞANLIURFA
Tel: 0414 312 80 11 (pbx)
Fax: 0414 313 35 36

Reşatbey Mah. Fuzuli Cad. Esin
Apt. Altı No: 31/A, ADANA
Tel: 0322 457 34 36
Fax: 0322 453 23 13

Osmangazi Mah. İbrahim Ethem
Cad. No:72/A Bayraklı - İZMİR
Tel: 0232 341 13 73
Fax: 0232 341 55 48

Mutlukent Mh.1978 Cd No:12
Ümitköy-Çankaya/ANKARA
Tel: 0312 350 98 98 (pbx)
Fax: 0312 349 51 51

Birleşmiş Milletler, TEMA Vakfı'nın toprak gündemini kabul etti: İKLİM İÇİN TOPRAK, TOPRAK İÇİN İKLİM

➔ **9-15 Kasım tarihleri arasında Erozyonla Mücadele Haftası'nı kutlayan TEMA Vakfı, "Toprak ve İklim" arasındaki ilişkilere dikkat çekmek için tüm Türkiye'de gönüllülerinin katılımıyla yürüyüş ve etkinlikler düzenleyecek. TEMA bu sene, yaklaşık 25 yıldır mücadelesini verdiği toprak hedeflerinin Birleşmiş Milletler tarafından da kabul edilmiş olmasını kutluyor.**

TEMA Vakfı, bu yıl Erozyonla Mücadele Haftası'nda "Toprak ve İklim" arasındaki ilişkilere dikkat çekecek. İklim ile toprağın birbiri ile çok yakından ilgili doğal varlıklar

olduğunun altını çizen TEMA Vakfı Genel Müdürü Doç. Dr. Barış Karapınar, atmosferde meydana gelen iklim olaylarının, toprak oluşumuna ve doğal erozyona neden olduğunu hatırlattı. TEMA Vakfı Genel Müdürü "İnsan faaliyetlerinin bir sonucu olarak atmosfere salınan sera gazları, iklim değişikliğinin temel nedenidir. Ormanların yok edilmesi, tarım topraklarının amaç dışı ve yanlış kullanımı sera gazlarını artırıp iklim değişikliğine katkı sağlamaktadır. Geri etki olarak ise iklim değişikliği hızlandırılmış erozyona ve toprak bozumuna neden olmaktadır. Bu olumsuz etkileşim, toprak, gıda ve orman varlıklarımızı doğrudan tehdit ediyor. Her bireyi, hem toprağın korunması hem de iklim değişikliğine neden olan kömür ve diğer fosil yakıtlara dayalı enerji tüketiminin engellenmesi için yerel ve ulusal yönetimlerden taleplerde bulunmaya çağırıyoruz" dedi.

TEMA Vakfı'nın toprak gündemi son dönemde Birleşmiş Milletler tarafından da kabul edildi. Birleşmiş Milletler'in Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi 12. Taraflar Konferansı Ekim ayında Ankara'da yapıldı. Konferansa tüm dünyadan gelen sivil toplum örgütlerinin odak noktası TEMA Vakfı'ydı. Konferans sonunda geçtiğimiz ay Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri kapsamında kabul edilen tüm dünyada arazi bozunumu sıfırlanması hedefi Taraflar Konferansı tarafından kabul edildi. Böylece TEMA'nın yaklaşık 25 yıldır mücadelesini verdiği toprak hedefleri Birleşmiş Milletler tarafından da kabul edilmiş oldu.

TEMA Vakfı, tüm Türkiye'de gönüllüleriyle birlikte bir hafta boyunca Toprağa Saygı Yürüyüşleri, tanıtım ve bilgilendirme stantları ve eğitim etkinlikleri düzenleyerek toprağın korunması ve iklim değişikliği ile mücadele edilmesi için harekete geçme çağrısı yapacak.

TEMA Vakfı'nın önerileri

Erozyonla mücadele için

TEMA Vakfı, topraktaki karbonu korumak ve toprağın karbon tutma kapasitesini artırmak için erozyonla mücadele için şunları öneriyor:

- Toprağa örtücü bitkiler ekilmesi
- Damla sulama benzeri uygulamalara öncelik verilmesi
- Toprak sürümünün en aza indirilmesi, çok çeşitli ürün ekilmesi, mono-kültür tarım yapılmaması
- Atmosfere en büyük sera gazını salan alan olan sentetik gübre ve tarım kimyasalları yerine organik gübre kullanılması ve kompost üretilmesi

- Mera ve ormanların korunması
- Anız yakılmaması ve toprak üzerindeki ölü bitkilerin toprağa dönmesine izin verilmesi, böylece, bitkilerin depoladığı karbonun toprağa dönerek hem toprağı örtmesini sağlanması hem de karbonun atmosfere dönmesinin engellenmesi
- Bilinçsiz şehirleşmenin önüne geçilmesi. Toprağın asfalt veya betonla mühürlenmesine engel olunması
- İklim değişikliğiyle mücadele için
- Bilinçli tüketim yapılması ve karbon ayak izinin küçültülmesi.
- Enerji verimliliği yüksek elektrikli araçlar kullanılması.
- Yenilenebilir enerjiye geçilmesi.
- Toplu taşıma ve bisiklet kullanılması, kısa mesafelerin yürünmesi. Kaldırımların ve bisiklet yollarının iyileştirilmesi için talepte bulunulması.
- Daha az uçak kullanılması.
- Demiryolu ulaşımı yatırımlarının artırılması.
- Çöplerin azaltılması, ambalajlı ürün satın alınmaması, geri dönüşüm yapılması.

Toprak ve iklim ilişkisi nedir?

İklim ile toprak birbiri ile çok yakından ilgili doğal varlıklardır. Atmosfer ile toprak birbiri arasında gaz alışverişi yapmaktadır ve bu süreçler karbon döngüsünün önemli bir parçasıdır. Toprak, okyanuslardan sonra dünyanın en büyük karbon yutağıdır; ancak karbonun toprakta kalma zamanı ve biyolojik çeşitliliğe yönelik yaptığı katkı toprağı en önemli depo yapmaktadır. Diğer yandan atmosferde meydana gelen iklim olayları, toprak oluşumunu ve doğal erozyonu sağlar.

İnsan faaliyetlerinin bir sonucu olarak atmosfere salınan sera gazları, iklim değişikliğinin temel nedenidir. Yine insan faaliyetlerinin sonucunda gerçekleşen, bu faaliyetlere olanak sağlayan arazi kullanımı, diğer arazi bozunumu türleri yanında hızlandırılmış erozyona neden olmaktadır. Yani toprağın yanlış kullanımı ve kaybı atmosfere daha fazla sera gazının salımına neden olur.

Sorunun kökeninde insanın doğanın hâkimi olduğu düşüncesi ile biçimlenen üretim biçimleri ve tüketim alışkanlıkları yer almaktadır. Ancak sürdürülebilir bir dünya için insan ekonomik faaliyetlerinin, toplumun bir alt kümesi olduğu ve toplum ve ekonominin doğanın belirleyeceği bir taşıma kapasitesi ve yenilenme süresinin sınırladığı çerçevede gerçekleşmesi gerektiği ortaya konmaktadır.

MSD Hayvan Sağlığı sektöre yenilik getirmeye devam ediyor

➔ 26 - 27 kasım 2015 tarihlerinde, Crowne Plaza İstanbul Otelde gerçekleştirdikleri Lansman toplantısında kullandıkları konsept ile ilk günden itibaren yakın koruma misyonlarını ön plana çıkaran MSD Hayvan Sağlığı, yeni ürünleri Innovax ND (vektör ND aşısı) tanıtımının yanı sıra Türkiye'ye getirdikleri yakın koruma yaklaşımlarının önemli bir parçası olan kuluçka servisi "Convenience Programı" da sektöre tanıttı.

Dünya kanatlı hayvan üretiminde MSD'nin rolü büyük

Toplantı açılışını ve moderatörlüğünü MSD Hayvan Sağlığı, Kanatlı Sağlığı İş Birimi Müdürü Utku Varoğlu tüm amaç ve gayretlerinin

sektörün yanında yer alarak kanatlı sektörüne değer katmak olduğunu belirtti. Daha sonra, MSD Hayvan Sağlığı Genel Müdürü Lydie Roux konuşmasını gerçekleştirdi. Roux konuşmasında Türkiye'de ve dünyada hayvan sağlığının gidişatından bahsederken Türkiye'nin ekonomik ve jeopolitik durumunun da üzerinde durdu. MSD hayvan Sağlığı'ndaki görevinden önce insan sağlığı sektöründe de kapsamlı tecrübe kazanmış olan Roux, dünyanın ikinci büyük ilaç firması olan MSD'nin, her sene Ar-Ge çalışmalarına 6.5 milyar dolar harcağını ifade etti. Amaçlarının, sadece yeni ürünler ortaya koymak olmadığını belirten Roux, bilim, profilaksi çalışmaları ve güvenli gıda konularında da büyük katkılar sağlamaya çalıştıklarını belirtti. İstatistiksel verilere dayanarak yaptığı konuşmasında, Türkiye'deki beyaz et üretiminin, Avrupa'daki üretimin ancak üçte biri kadar olduğunu; ancak hızla gelişen Türk kanatlı sektörü ile üretimde artış beklediklerini söyleyen Roux, bu amaç doğrultusunda Türkiye'nin MSD Hayvan Sağlığı'nın yapmış olduğu Ar-Ge çalışmalarına ihtiyacı olduğunu vurguladı.

MSD Hayvan Sağlığı Genel Müdürü Lydie Roux'un ardından sözü, MSD Hayvan Sağlığı Avrupa Kanatlı Direktörü Jonathan Perkins alarak, dünya kanatlı hayvan üretiminde MSD Hayvan Sağlığı'nın rolü üzerinde durdu. "MSD Hayvan Sağlığı olarak çabalarımız sürdürülebilir kaliteli gıda tedariği, halk sağlığının korunması, insanlara ve evcil hayvanlara yardım ederek, birlikte yaşamlarından keyif almalarını

sağlamak." diyen Perkins MSD Kanatlı Sağlığı'nın uzmanlık alanlarını ve bu alanlardaki son gelişmeleri katılımcılarla paylaştı.

Lansmana konuşmacı olarak katılım gösteren bir diğer isim ise Rabobank Tarım ve Hayvancılık Politikalar ve Stratejiler Danışma ve Araştırma Uzmanı Nan Dirk'ti. Dirk, üretici ve tüketici taleplerinin karşılanmasında kanatlı endüstrisinin bugünkü ve gelecekteki rolü hakkında bir sunum gerçekleştirdi. Çin, Amerika, Rusya, Brezilya, Güney Asya ve Afrika'nın kanatlı pazar büyümesindeki rolleri ve şu anki mevcut potansiyelleri üzerinde duran Dirk, Türkiye'nin beyaz et ve yumurta sektöründe tehditleri ve fırsatları hakkında değerli bilgiler sundu.

Toplantının bir başka önemli konuşmacısı ise Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, öğretim üyesi Prof. Dr. Mehmet Akan'dı ve ülkemiz ve içinde bulunduğumuz bölge açısından Newcastle hastalığının önemi, Türkiye'deki seyri ve kuluçkadan kesimhaneye kadar ekonomik etkileri üzerine çok değerli bir sunum yaptı.

Yenilikçi bir aşı; Innovax ND

MSD Hayvan Sağlığı Kanatlı Global Teknik Müdürü Rik Koopman ile Innovax ND katılımcılara tanıtıldı. Koopman, "Newcastle hastalığı ve Marek hastalığına karşı ömür boyu süren koruma sağlayan yenilikçi bir aşı olan Innovax ND, rekombinant HVT vektörünün (rHVT) içine ND'nin füzyon (f geni) yerleştirilerek oluşturuldu. HVT'nin taşıyıcı olarak seçilmesinin nedeni, kanatlılarda güvenilir bir virüs olarak bilinmesidir. Aynı zamanda kanatlı bağışıklık sisteminde sürekli olarak çoğaldığı için Marek'in virülant formlarına karşı uzun süreli immünite sağlar. Latens dönemindeyken reaktif olması da, Marek ve ND'ye karşı immün yanıtları güçlendirir. Benim de yer aldığım saha çalışma değerlendirmeleri sonucunda, kombine bir Innovax ND programı ve bir günlük canlı Nobilis uygulaması, velojenik Chimalhuacan suşuna karşı mükemmel koruma gösterdi. Innovax ND ile koruma 11. günde gösterilmiş olup 28. günden itibaren %100'e ulaşmıştır" dedi.

Koopman sunumunun diğer kısmında, vektör aşılarda genel muhafazası, sevkiyatı, hazırlanması ve uygulanması ile ilgili çok pratik ve faydalı bilgiler verdi; dilüentlerin en uygun saklama sıcaklığının oda sıcaklığı (15-25 °C) olduğunu, bu şekilde aşının etkisinin %100'e ulaştığını belirtti.

Firmaların kendi iç denetlemelerinin yanı sıra, MSD Hayvan Sağlığı'ndan teknik servisi tarafından yapılan değerlendirme ve danışmanlık programlarının tamamen ücretsiz olduğunu; hem MSD Hayvan Sağlığı'nın hem de üreticilerin yararı için çalıştıklarını belirtti. Koopman, ayrıntılı bilgi için bütün üreticilerin firmamız yetkilileri ile iletişime geçmesini önerdi.

Günün son konuşması ise MSD Hayvan Sağlığı - Orta Doğu Teknik Müdürü Dr. Husam Bakri tarafından gerçekleştirildi. Dr. Bakri Ortadoğu bölgesinde kanatlı üretiminin güncel durumu özellikle en büyük sorunlarından biri olan ND enfeksiyonu ve bu probleme karşı Innovax ND ile kazanılan başarılı saha tecrübelerini dinleyicilerle paylaştı.

İlk nefesten itibaren koruma

Toplantının ikinci gününde MSD Hayvan Sağlığı Türkiye ekibi sahnedeydi ve ilk nefesten itibaren yakın koruma konseptleri olan "Convenience Programı'nın" uygulayıcıları olarak kendilerini tanıttılar. MSD Hayvan Sağlığı Teknik Müdürü Banu Biber Altun, "Bu programla kuluçka döneminde kontrol yaklaşımını öne çıkararak sürülerin solunum sistemi hastalıklarına karşı etkili şekilde korunmasını ve bu dönemin süreç ve performansta iyileşme ile sonuçlandırılmasını amaçlıyoruz" şeklinde konuştu. Dört temel basamaktan oluşan bu programla sahadan kesimhaneye kadar bütün sürecin kontrolü ve korunmasında yer almaktan bahseden MSD Hayvan Sağlığı Kanatlı Ekibi amaçlarının özellikle kuluçkaya odaklanarak ilk nefesten itibaren yakın korumayla daha sağlıklı, uzun süreli ve daha az maliyetli bir süreci yönetmek olduğunu vurguladılar. Bununla beraber programın, tablet, pc ve akıllı telefonlarda dahi kullanılarak bilgilerin dosyalanabilir ve arşivlenebilir olmasıyla bilim ve teknolojiyi yanlarına alarak ilerlediklerini belirttiler.

Toplantıya son konuşmacı olarak katılan Çağdaş Agun, Innovax ND'nin lansman konsepti ile bağdaşan yakın koruma felsefesini, nefesin hayatımızdaki önemini ve korunmaya ihtiyacımız olan anlarda neler yapmamız gerektiğini anlatan interaktif bir program sundu. Agun, kurmuş olduğu "Agun International Security Solutions" firması ile güvenlik konusunda kurumsal şirketlere, holdinglere, ülkemize gelen dünya starlarına yakın koruma sağlamaktadır. Katılımcılardan büyük ilgi gören Agun, güvenlik, tesis güvenliği, yakın koruma, nefes terapisi, uzakdoğu felsefesi gibi konularda danışmanlık ve eğitimler veren uzakdoğu sporlarında yüksek derecelerde elde etmiş milli bir sporcumuzdur.

MSD Hayvan Sağlığı, Yumurta Zirvesi'nin stand sponsoruydu

➔ CRD'ye (*Mycoplasma gallisepticum*) karşı aşılama ve biyogüvenlik konsepti ile zirvede yer alan MSD Hayvan Sağlığı Kanatlı ekibi, aktiviteleri ile oldukça ilgi uyandırdı.

MSD Hayvan Sağlığı tarafından stand alanında yumurta üreticileri ve veteriner hekimlerin katıldığı, yumurtacılar arasında CRD'nin ekonomik önemi ve CRD aşılama konulu bilgi yarışması düzenlendi. Üreticilerden entegre sahiplerine kadar farklı kademelerdeki pek çok isme ulaşılan etkinlikte, "MYCOPLASMA'nın farkında mısınız?" sloganı ile yumurtacı sürüleri CRD'ye daha duyarlı hale getiren etkenler, CRD'yi sürüye sokmamak adına alınan önlemler, CRD enfeksiyonunun meydana getirdiği ekonomik kayıplar üzerine paylaşılan sorular üzerinden interaktif tartışma ortamları oluşturuldu.

Bilgi yarışması ile birlikte biyogüvenlik'in önemine değinen yazı ve kartlar stand alanında katılımcılar ile paylaşıldı.

İki günlük aktivitenin sonunda tüm soruları doğru yanıtlayan Güres Yumurta Genel Müdürü Ömer Güres ve Matlı Yumurta Üretim Müdürü İsmet Tünaydın ödülleri alırken, soruları doğru cevaplayan kişiler arasından çekilen kurada ödülü kazanan üçüncü isim ise Şener Yarka'dan Gural Şener oldu.

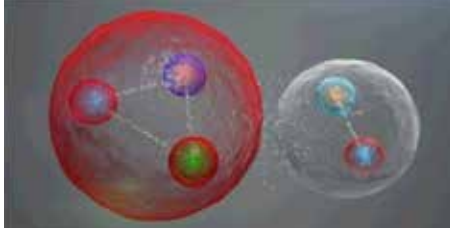
2015 yılına
damga vuran

20 bilimsel gelişme

✓ Bu yıl ülkemizde ve dünyada bizleri heyecanlandıran birçok bilimsel gelişme yaşandı. 2015 yılına damga vuran bilimsel gelişmeleri sizler için derledik.

1. Bilim insanları 'pentakuark' adı verilen yeni bir atom altı parçacığı keşfetti

İsviçre'de bulunan Büyük Hadron Çarpıştırıcısı'nın uzmanları, Higgs Bozonu'ndan sonra "pentakuark" adı verilen yeni bir parçacık keşfettiklerini duyurdu. Bilim insanları pentakuark parçacığının varlığını 1960'lı yıllarda tahmin etmişti. Ancak daha önce bulunan Higgs Bozonu parçacığı gibi onun varlığı da ancak onlarca yıl sonra, Büyük Hadron Çarpıştırıcısı sayesinde kanıtlandı.

2. Laboratuvar da insan beyni üretildi

Bilim insanları, laboratuvar ortamında, neredeyse insan beyni formunda bir beyin yaratma denemelerinde başarılı oldular.

3. Elektrikli arabaların seyir halindeyken şarj olabilecekleri yol yapıldı

İngiltere'de uygulaması sene sonu başlatılacak elektrikli arabalar için şarj yolları, elektrikli arabaların yaygınlığını artırarak fosil yakıtlı araçları tarihin tozlu sayfalarında bırakmayı planlıyor. İngiltere Karayolları tarafından geçen hafta yapılan açıklamaya göre, elektrikli araçlar için şarj şeritleri, 18 aylık çalışmanın ardından ilk fizibilite çalışması ile deneme aşamasına geçecek.

4. Uzaktan kumandayla beyin kontrolü gerçekleştirildi

St. Louis'deki Washington Üniversitesi Tıp Fakültesi, Illinois Üniversitesi ve Ulusal Sağlık Enstitüsü araştırmacıları, beyin derinliklerindeki nöronların yapısını ve işleyişini anlamak için ilaçları

doğrudan dokuya enjekte etmekte kullanılacak, uzaktan kumandayla kontrol edilebilen bir beyin implantı geliştirdi. Amerikalı bilim insanları, geliştirdikleri bu implant sayesinde farelerin hareketlerini uzaktan kumandayla kontrol edebilmeyi başardı.

5. İlk titanyum kafatası nakli gerçekleştirildi

Çinli doktorlar, üç yaşındaki bir kız çocuğuna 3D yazıcıda üretilen titanyum kafatası nakletti. Kafatası 3D veri ve bilgisayar tomografisi kullanılarak basıldı.

6. Kök hücreden atan kalp dokusu elde edildi

ABD'li bilim insanları, kök hücreden büyüyen ve atan kalp dokusu üretti. Elde edilen dokular, doğuştan kalp hastalıklarının tedavisinde bilim insanlarına yardımcı olacak.

7. Laboratuvar da, yaşayan hücrelerden uzuv üretildi

Araştırmacılar bilimin sınırlarını zorlayarak laboratuvar da, yaşayan hücrelerden bir uzuv yapmayı başardı.

8. Kaybolan hafıza geri getirildi

Amerikalı ve Japon bilim insanları, farelerin kaybolan hafızasını yerine getirmeyi başardı.

9. Amerika'daki Türk bilim insanı, cilt kanserini 10 saniyede teşhis eden cihaz geliştirdi

ABD'deki MIT Üniversitesi'nden Dr. Dağdeviren, cilt kanserinin teşhisinde 10 saniyeden kısa sürede sonuç veren cihaz geliştirdi. Harvard Üniversitesi'ne "Genç Akademi Üyesi" olarak kabul edilen ilk Türk olan Dr. Canan Dağdeviren, cilt kanserinin teşhisini kolaylaştıracak, dövme gibi vücuda yapıştırılabilen ve 10 saniyeden daha az sürede sonuç veren cihaz geliştirdi.

10. Görme engelli anne adayına 3D yazıcıyla bebeğin baskısı hazırlandı

Görme yeteneğini yıllar önce kaybeden 30 yaşındaki anne adayı Tatiana Guerra'ya doktoru

büyük bir sürpriz hazırlıyor ve karnında taşıdığı bebeğin 3D yazıcı ile baskısını oluşturmuyor.

11. New Horizons 9 yıllık yolculuk sonrası Plüton'a en yakın mesafeye ulaştı

19 Ocak 2006 tarihinde uzaya fırlatılan New Horizons 9 yılda, 3 milyar mil yol kat ederek 14 Temmuz'da Plüton'a en yakın mesafeye ulaştı.

12. Mars yolculuğu için uzayda sebze yetiştirildi

2030 yılında 56 milyon kilometre yol kat ederek Mars'ta noktalanması planlanan yolculuk için 3 üç basamaklı bir plan hazırlandı. Planın son basamağı uzayda yetiştirilip tadına bakılan marulla noktalandı. NASA, geçtiğimiz yıl, Mars yüzeyinde astronotlar için 10 yıl boyunca oksijen üretecek 'MOXIE' isimli aracın özelliklerini duyurmuştu.

13. Türkiye CERN'e ortak üye oldu

CERN, Mayıs 2014'te imzalanan anlaşmanın ardından Türkiye'nin yeni ortak üye olduğunu duyurdu. Buna göre Türkiye sanayii, CERN ile ilgili çalışmalara ortak olabilecek ve ileri

teknolojilerin geliştirilmesinde yer alabilecek. CERN'de ortak deney ve çalışmalarda yer almak üzere kayıtlı 110 Türk bilim insanı kayıtlı bulunuyor.

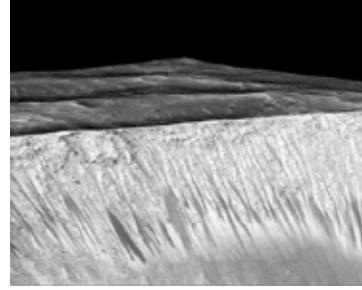
14. Aziz Sancar, Nobel Kimya Ödülü'nü aldı

Türk Profesör Aziz Sancar, İsveç'in başkenti Stockholm'de düzenlenen törenle Nobel Kimya Ödülü'nü İsveç Kralı 16'ncı Gustaf'ın elinden aldı.

15. Solar Impulse 2 uçuş rekoru kırdı

Güneş enerjisiyle çalışan ve dünya turuna çıkan Solar Impulse 2 adlı uçak en uzun süreli uçuş rekorunu kırarak Hawaii'ye indi.

16. NASA, Mars'ta Su Bulunduğunu Açıkladı

Amerikan Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi (NASA), daha önce buzul bulunan Mars gezegeninde sıcak aylarda tuzlu su aktığına dair güçlü kanıt elde ettiğini açıkladı.

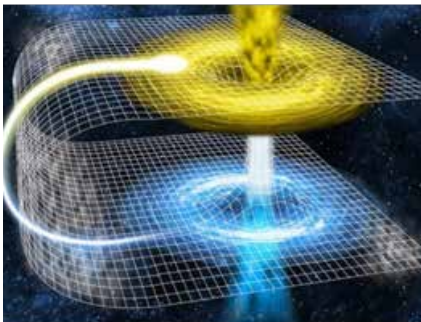
17. Yeni Bir Dünya Bulundu

Amerikan Uzay ve Havacılık Dairesi (NASA), uzay teleskopu Kepler'in Dünya'ya benzer bir gezegen keşfettiğini duyurdu.

18. Tüyden hafif çelikten güçlü süper madde geliştirildi

Çin Bilimler Akademisi Şanghay Seramik Enstitüsü araştırmacıları, köpüksü yapıya sahip süper maddenin "mucize yapıtaşı" olarak da bilinen grafen tüplerinin elmas kadar kararlı bir hücresel yapıya dönüştürülmesi sırasında ortaya çıkarıldığını açıkladı

19. Fizikçiler Laboratuvarında Manyetik Solucan Deliği Oluşturdu

Solucan delikleri sıklıkla bilim kurgu filmlerinde karşımıza çıkar fakat İspanya'dan bir grup fizikçi, manyetik alanı bir yerden

başka bir yere nakleden manyetik solucan delikleri oluşturmanın mümkün olduğunu gösterdiler.

20. 3D yazıcı ile 2 yaşındaki miniğe burun, bacakları olmayan köpeğe ise protez

2 yaşındaki Tessa Evans, oldukça nadir rastlanılan bir hastalıkla dünyaya gelmişti; burnu yoktu ve hiçbir şeyin kokusunu alamıyordu. Ancak 3D yazıcı yöntemiyle Evans'ın bu sorunu çözülecek ve ona ameliyatla bir burun takılabilecek.

Kaynak: <http://www.fizikist.com/2015-yilina-damga-vuran-20-bilimsel-gelisme/>

Ortak Akıl

■ Mehmet Semih Söylemez

Takım sporlarında son yıllarda, devrim sayılabilecek antrenman yöntemleri uygulanmaya başladı. Eski yöntemlerde, takımdaki her oyuncuya ayrı görevler verilmesi ve onun icra edilmesi yeterliydi. Bugünün antrenmanlarında ise, oyuncular iperle birbirine bağlanıyor, toplu hareket etmesi sağlanıyor ve en önemlisi herkesin birbirinin görevini yapabilir hale getirilmesi isteniyor.

Hiç bir oyuncu; *"ben şunlardan sorumluyum, onun dışındaki kısımlar beni ilgilendirmez"* demiyor, diyemiyor.

Bütün bu yeni yöntemler, beraberinde sportif başarıyı getiriyorsa da esas başarı; takımda bir "toplam akıl" oluşturmaktır.

Evet; "Toplam Akıl"...

Bugün bireyden başlayarak, küçüğünden büyüğüne her insan topluluğunun "toplam akıl" fikrine ihtiyacı var.

Modern toplumlarda sıkça ortaya atılan ve her toplumun sahip olması gereken "ortak akıl", asgari müştereklerde benzer düşünceyi paylaşmanın, bir arada yaşamanın olmazsa olmazı olarak görülür...

"Toplam akıl" ise; birlikte gelecek inşa edebilmek için "farklı düşünenlerin aynı yöne bakabilme"sinin olmazsa olmazı olarak ele alınması gereken bir "yaşam biçimi" önermesidir.

İş yaşamı da bu düşünce üzerinden kendini geliştirmek zorundadır.

Bugünün dünyasında "network", tüm insanları birbirine bağlı hale getiriyor gibi görünüyor. Ve bu bağ çoğu yapı için yeterli görünmekte.

Oysa akıl kullanmak ve bir "Toplam akıl" oluşturabilmek, bir ağa bağlı olmak değil, bir bilinç farkındalığı sonucudur.

Bu bilinçlilik varsa, bugünün dijital ağlarının bir değeri var...

Günümüz dünyasında, büyük bir bilgi üretimi ve akışı söz konusu. Bu akışın içinde yer alan her "birey" in

de bir "toplam akıl" oluşturmaya zorunluluk haline gelmekte. Hele ki bu bireyler, "lider" ve "yönetici" sıfatını taşıyorlarsa.

Farklı uzmanlık gerektiren bilgi akışlarında, manipüle edilmiş bilgi düzlemlerinde, "birey" in salt kendi zihinsel faaliyetinin

toplamı ile bir çözüm üretmesi giderek zorlaşıyor.

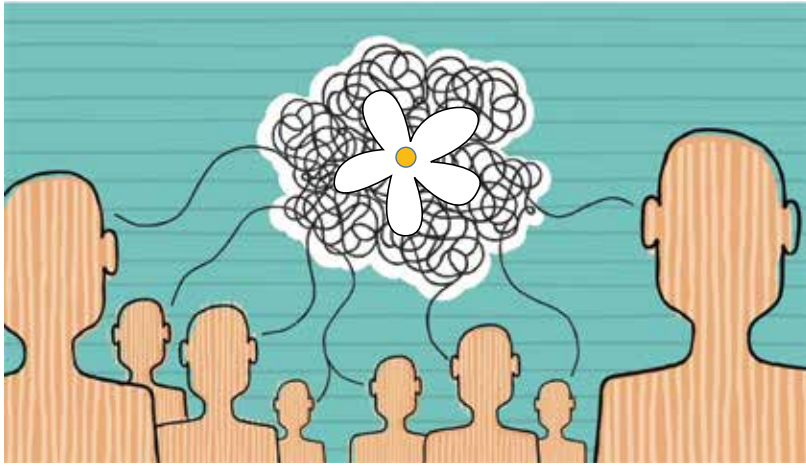
Günümüzde her "birey", kendi "toplam akıl" ortamını inşa etmelidir. Bu bencillik gibi algılanabilir.

Ancak unutulmamalıdır ki; "toplam akıl" organize eden her kişi de bir başka "toplam akıl" yapılanmasının bireyidir.

O yüzdendir ki;

"Benim aklım; benim ve çevremde yer alanların aklının toplamıdır..."

Kaynak: <http://duygusalsermaye.com/toplam-akil/>

Künye

HABER BÜLTENİ

YUM-BİR

Yumurta Üreticileri Merkez Birliği
Adına Sahibi:
Derya PALA

Yazı İşleri Müdürü (Sorumlu)
Dr. Hüseyin SUNGUR
YUM-BİR Genel Sekreteri

Yumurta Haber Bülteni
(Yaygın-Süreli) 2 Ayda Bir Yayınlanır.

REKLAM FİYATLARI

Logo üstü	700 TL
1.sayfa alt kuşak	700 TL
Arka sayfa	700 TL
Ön kapak içi	500 TL
İç sayfalar Tam	400 TL
İç sayfalar Yarım	300 TL

Yönetim Yeri:

YUM-BİR - Yumurta Üreticileri Merkez Birliği

Güniz Sok. No: 35/2 Kavaklıdere / ANKARA
Tel: +90 312 473 20 00 Faks: +90 312 473 20 61
E-posta: bilgi@yum-bir.org

Bittiği Yerde Başlar

A. Yağmur Tunalı

Yayınevi : Bilge Kültür Sanat

Bu isimler, 1900 ile 1911 arasında doğdular. Hepsi de Osmanlı kimliği taşımaktaydı. Yine hepsi, ilkörta-liseyi eski yazıyla okumuştular. Gençliklerinin ilk yıllarını Cumhuriyet öncesinde yaşamışlardı.

Bu özelliklerin onlara neler verdiği üzerinde durmak lazımdır. Öncelikle, ülkeler kaybetmenin ne demek olduğunu derinden duyarak gelmişlerdir. Bugünden bakınca, bu ağır durumun, onlara kaybettirdikleri yanında, kazandırdıkları da çok önemlidir. Acıdan daha öğretici ne vardır?

Düşmanın hücumu amansızdı. Türklüğü büsbütün yok etmek için saldırıyorlardı. Türk'e nefretlerini vahşetle göstere göstere, başıma çağırıyorlardı. Bundan dolayı, çocuk yaşlarında milliyetlerine sarılarak, Gökaltın'ın tabiriyle "eski kölenin vurmasıyla" kendilerini çok Türk hissederek büyüdüler.

Memleket topyekün bir kalkınma hamlesine girecekti. Bunun bir yolu da, gelişmiş düşmanın, yani savaşılan Batı'nın bilgi ve görgüsünü memleketle taşımaktı. Savaş biter bitmez, "Onlar nasıl kalkındıysa biz de o usullerle kalkınacağız!" fikri devreye sokulmuştur. Aslında, bu fikir yeni de değildir. En azından 1793'ten beri Osmanlı'da ana fikir buydu. Batı'nın her konudaki bilgi ve görgüsünü memleketle taşıyacak ve kalkınma hamlesine katacak olan, okuma çağındaki gençler olarak görülmüştür. Çünkü yetişmiş insan gücü zaten pek az kalmıştır. Hızla insan yetiştirmek lazımdır. Bu kitapta yer alan isimler, Cumhuriyet'in bu manada içeride dışarıda yetiştirdiği öne çıkmış kimseler arasındadır. Söz konusu isimlerin farklı görüş ve bakışları da eserin bir başka zenginliğidir. (Tanıtım Bülteninden)

1914-1915

Felaket Yıllarında Osmanlı ve Ermeniler

Taha Akyol

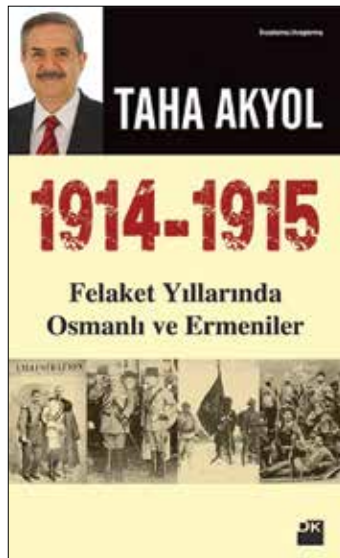
Taha Akyol, tehcir ve soykırım tartışmalarına ışık tutuyor...

1914-1915: Osmanlı İmparatorluğu için çok kritik iki yıl...

1914-1915 Osmanlı'nın Almanya ile ittifak halinde Cihan Harb'i'ne girmesi, Sarıkamış faciası, Çanakkale zaferi ve Ermeni tehciri...

Taha Akyol, yalnızca bu iki yılı değil, Avrupa'da değişen dengelerin Birinci Dünya Savaşıyla sonuçlanmasını ve İttihatçı hükümetin nasıl ve neden Almanya ile birlikte savaşa girdiğini ele alıyor. Ermeni meselesini Avrupa dengelerinin nasıl yönlendirdiğini araştıran Akyol, tehcir ve soykırım tartışmalarına ışık tutuyor.

Daha önce CNN Türk'te belgesel olarak yayınlanan 1914-1915 genişletilmiş haliyle şimdi kitap olarak elinizde. (Tanıtım Bülteninden)

Osmanlı'nın Kalbini Bekleyenler

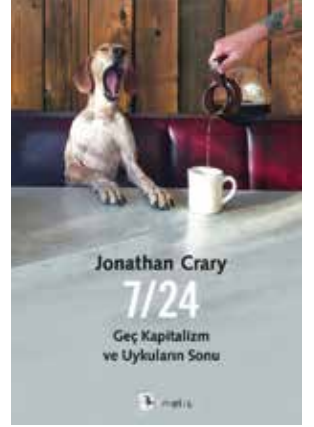
Talha Uğurluel

Yayınevi : Timaş Yayınları

Tarihi günümüze taşıyan üslubuyla herkese sevdiren Talha Uğurluel, Osmanlı'nın Kalbini Bekleyenler kitabıyla Osmanlı'yı Osmanlı yapan kişileri, asırları aşan hayat hikâyeleriyle anlatıyor.

Bu kitapta kimler mi anlatılıyor? İstanbul'un asırlardır atan kalbi Ebu Eyyub el-Ensarî'den Semerkand'dan gelen dâhi Ali Kuşçu'ya, III. Ahmed'in musahibi İstanbul'a birçok hayır eseri kazandıran Beşir Ağa'dan krallara taç giydiren Lala Mehmed Paşa'ya, ilk Balkan savaşını kazanan Gazi Ethem Paşa'dan Kıbrıs Fatihi Lala Mustafa Paşa'ya, masallardaki prenseslere benzemeyen prenses Adile Sultan'dan eşleri gurbette ölen Saliha Sultan'a, Bosna dağlarından gelen Sokullu Mehmed Paşa'dan feraset sahibi sadrazam Semiz Ali Paşa'ya, eser üzerine eser veren Feridun Ahmed Paşa'dan Zor Günlerin Padişahı Mehmed Reşad Han'a kadar Osmanlı'nın birbirinden kıymetli birçok devlet ve siyaset adamı, ilim adamı, sultanı ve padişahının genç nesillere örnek yaşantıları ve hâlâ içimizde yaşayan kabirleriyle bize anlattıkları...

Talha Uğurluel, her biri Osmanlı'nın farklı dönemlerinde yaşamış, kalpleri hep "İslam ve Osmanlı" diye atmış birbirinden güzel bu kişilerin hayatlarını, bilinmeyen yönlerini, bu vatan uğruna verdikleri mücadeleleri, kısa bir Osmanlı tarihi tadında okuyucusuna sunuyor... (Tanıtım Bülteninden)

Karınca Basmaz Efendiler

Şerif Yusuf

Yayınevi : Sufi Kitap

Penceresi kadar düşer her eve ay ışığı. Güzelliklere açık olmak için güzel olmak, güzeli tam anlamak için de güzellerle olmak gerekir. Güzele niyet etmek yolu da yolcuyla da güzel kılar.

Hepimiz bir yolculuktayız ve yolun da yolcunun da kaderi elbette farklı. Farklılıklar içinde ortak noktalar buldukça insanı, dolayısıyla hayatı severiz.

Şerif Yusuf, herkesi suyu bile incitmeden içen, elif derken vavın hakkına girmeyen, niyet cömertliğiyle sevgi zengini olan Karınca Basmaz Efendiler'in gönül sofrasına davet ediyor.

Herkes acıktığı kadar nasiplenirmiş sofradan.

Bu kitap, gülü de bülbülü de anlatmak yerine herkes kendi gönlünce duysun, kalbince doysun diye gülistana kelebek kandaında bir davettir.

Pencerelerimize bir bahar rüzgârı taşıma derdinin yanında, sevdıyla birlikte merhameti ve aşktan daha büyük emaneti bulacaksınız iki kapak arasında. Karınca Basmaz Efendiler'in bu nazenin dünyasına buyurmaz mısınız?

Ekoprint EP-101 Yumurta Kodlama Yazıcısı

EKONOMİK
FİYAT

YÜKSEK
PERFORMANS

HP45
TEKNOLOJİSİ

- ✓ Saatte **9.000** adet yumurta kodlama kapasitesi
- ✓ **HP45** teknolojisi **hareketli tek kafa ile otomatik kodlama**
- ✓ Yumurta üzerine **4 satıra kadar kodlama**
- ✓ İşletme no, üretim tarihi, marka yazdırma
- ✓ Ekonomik fiyat, yüksek performans, kullanıcı dostu tasarım ve fonksiyonel özellikler
- ✓ Uzaktan bağlantı ile yazılım güncelleme ve teknik destek özelliği
- ✓ Bilgisayar ve hafıza kartı gerektirmeyen otomatik tarih, işletme no değiştirme özelliği
- ✓ Otomatik **viyol tanıma** özelliği (30'lu viyollerde)

Taha Ofis Bilg. Malz. San. Tic. Ltd. Şti.

Web: www.ekoprint.com.tr E-Mail: info@ekoprint.com.tr

Tel: 0212 296 74 96 Gsm: 0530 370 48 74 - 0555 685 36 15 Fax: 0212 247 91 03